

Voorwoord

U ziet op uw beeldscherm het achtste Jaarverslag van de stichting Anti-Doping Autoriteit Nederland. Dit is het derde Jaarverslag dat wij uitsluitend in digitale vorm beschikbaar stellen.

Het jaar 2013 was het jaar waarin, vooral naar aanleiding van de veroordeling van de Amerikaanse wielrenner Lance Armstrong, zich zowel bij pers als publiek een verandering in de houding tegenover het antidopingbeleid aftekende. De Dopingautoriteit startte een betrekkelijk grootschalig onderzoek, enerzijds gericht op het vaststellen en tuchtrechtelijk (laten) afhandelen van dopingovertredingen, en anderzijds gericht op 'het leren van het verleden om herhaling te voorkomen'. Dankzij de samenwerking met onze collega's van o.a. USADA, en Anti-Doping Danmark kreeg het onderzoek al snel een internationaal karakter. Los van onze inspanningen deed de Commissie Anti-Doping Aanpak, onder voorzitterschap van oud-minister Winnie Sorgdrager, onderzoek naar de dopingcultuur in het Nederlandse wielrennen.

Gezien het aantal perscontacten in heel 2013 lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat deze ontwikkelingen van blijvende invloed zijn op de positie en 'zichtbaarheid' van de Dopingautoriteit. Het is niet langer mogelijk op alle vragen om informatie en commentaar in te gaan. Desalniettemin leidden de vele mediacontacten tot een zeer groot aantal publicaties en uitzendingen waarin door de Dopingautoriteit verstrekte informatie en ingenomen standpunten werden verwerkt.

Dankzij al deze ontwikkelingen kwamen ook steeds vaker vragen naar voren over de beperkte middelen en bevoegdheden waarover de Dopingautoriteit kan beschikken bij de uitvoering van haar taken. Nadat eind 2012 in de Tweede Kamer al een motie werd aangenomen die o.a. beoogde om rondom dopingvraagstukken de afstemming tussen de verschillende ministeries te verbeteren, kwamen eind 2013 dezelfde vraagstukken opnieuw aan de orde in het Wetgevingsoverleg sport. Met als gevolg dat de eenmalige extra projectsubsidie van 200.000 Euro die we voor 2013 ontvingen, vanaf 2014 is omgezet tot een structureel onderdeel van onze instellingssubsidie. Mede dankzij deze aanvullende financiering zullen wij naar verwachting beter in staat zijn om ook zeer complexe zaken tot een goed einde te brengen.

Op basis van in een ver verleden gemaakte afspraken worden de door de Dopingautoriteit uitgevoerde urinecontroles niet gefinancierd uit VWS-subsidies, maar uit de Lotto-gelden. In 2013 werd een nieuw vierjarig Lotto-bestedingsplan van kracht, waarin de bijdrage aan de Dopingautoriteit verhoogd werd. Op basis van de beschikbare financiële middelen werd de target voor 2013 gehandhaafd op 1.800 dopingcontroles. Uiteindelijk werden er 1.910 dopingcontroles als onderdeel van het Nationale Programma gerealiseerd, inclusief 61 bloedcontroles die uit VWS-gelden gefinancierd werden.

Dankzij twee door het ministerie van VWS verstrekte meerjarige projectsubsidies heeft de Dopingautoriteit in 2013 opnieuw voortgang kunnen boeken met een promotieonderzoek naar de effectiviteit van het mondiale antidopingbeleid, en met een kennismanagement-project dat steeds grotere hoeveelheden dopinggerelateerde informatie toegankelijk maakt voor het publiek. Over beide projecten zal aan het einde van de looptijd (2014) verslag gedaan worden.

Ondanks het onverminderd grote spanningsveld tussen de taken waarvoor de organisatie staat en de middelen die daarvoor beschikbaar zijn, menen wij ook in 2013 weer een belangrijke bijdrage geleverd te hebben aan de strijd tegen doping in de sport. Wij hopen dat u dat na lezing van het Jaarverslag met ons eens bent.

Hoofdstuk 1 Preventie

ALGEMEEN

Het doel van de afdeling Preventie is: *het voorkómen van onbewuste en bewuste dopingovertredingen in de Nederlandse sport*. De belangrijkste doelgroepen zijn: topsporters, sporters in de anders georganiseerde sport (m.n. fitness), begeleiders (m.n. trainer/coaches, sport- en huisartsen, (sport)fysiotherapeuten, (sport)diëtisten, sportmasseurs, ouders), de sportbonden, en het algemene publiek.

Bij interventies wordt informatie aangeboden over de dopingregels, de risico's van dopinggebruik, worden gezonde en geoorloofde alternatieven om prestaties te verbeteren aangereikt, en wordt getracht een anti-dopinghouding bij sporters en begeleiders te versterken dan wel te realiseren.

Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten voor *topsporters* komen de volgende items specifiek aan bod: gezondheidsrisico's van dopinggebruik, de rechten en plichten van sporters, de dopinglijst, de dopingcontroleprocedure, het regelen van dispensaties, de whereabouts, de risico's van voedingssupplementen, de schade van doping aan de 'spirit of sport' en de campagne 100% Dope Free.

Voor de doelgroep *fitnessers* worden vooral gastlessen verzorgd binnen vele fitnessopleidingen. Hierbij wordt ingegaan op de verschillende soorten dopinggeduide middelen, risico's voor gebruik, (bij)werkingen van de middelen, zin en onzin van supplementen, dopingpreventie en de campagne Eigen Kracht.

In bijeenkomsten voor *begeleiders* komt het voorgaande ook aan bod, met daarnaast aandacht voor de rechten en vooral plichten van begeleiders en ook risico-verkleinende en -vergrotenende factoren t.a.v. dopinggebruik.

De corporate website en de websites 100% Dope Free en Eigen Kracht zijn belangrijke manieren van communicatie met de diverse doelgroepen. Een ieder die een doping gerelateerde vraag heeft, kan die stellen aan de Doping E-maillijn.

TOPSPORT

Topsportcampagne 100% Dope Free

Alle voorlichtingsactiviteiten gericht op de Nederlandse topsport zijn ondergebracht binnen de topsportcampagne 100% Dope Free. De campagne is gebaseerd op periodieke enquêtes onder Nederlandse topsporters. Daaruit bleek dat het overgrote deel van de topsporters tegen het gebruik van doping is. Deze campagne richt zich naast het verstrekken van informatie met name op een attitude- en gedragsbehoud c.q. -verandering.

www.100procentdopefree.nl

De website van de campagne neemt een centrale plek in; alles over de campagne is er te vinden. Er zijn in 2013 dertien nieuwsberichten verschenen en twee nieuwsbrieven naar alle abonnees (zo'n 14.000) verstuurd.

100% Dope Free - True Winner

Bij dit deel van de campagne (gestart in december 2007) kunnen (aankomende) top- en wedstrijdporters een anti-dopingstatement ondertekenen en zich zo actief uitspreken tegen het gebruik van doping. Na ondertekening krijgt men het gouden polsbandje (toegestuurd) als symbool voor het feit dat je alleen een echte winnaar bent als je zonder doping presteert. In 2013 steeg het aantal getekende statements van ruim 25.000 naar ruim 28.000.

Dit campagnedeel is ontwikkeld en wordt uitgevoerd in samenwerking met de NOC*NSF AtletenCommissie. Femke Dekker (roeien), Rutger Smith (atletiek), Jokelyn Tienstra (handbal), Carl Verheijen (schaatsen), Richard Bottram (Marathon365 & Wheel of Energy), Epke Zonderland (turnen) en Mirjam de Koning-Peper (gehandicapt zwemmen), Thijs van Valkengoed (zwemmen), Churandy Martina (atletiek), Marianne Vos (wielrennen) en Vince Rooi (honkballer) zijn ambassadeurs van de campagne. In 2013 is Bauke Mollema (wielrenner) aan het rijtje toegevoegd, o.m. met een video op de website.

Voorlichtingsbijeenkomsten

Leden van de Nationale Testing Pool zijn verplicht jaarlijks een voorlichting van de Dopingautoriteit bij te wonen. Dit kan via de sportbond worden georganiseerd, maar er wordt vooral samengewerkt met de Olympische Steunpunten. In totaal zijn er 47 voorlichtingsbijeenkomsten voor (aankomende) topsporters en directe begeleiders geweest. Daarnaast volgden 14 sporters de online voorlichting. De online voorlichting werd in 2013 gewaardeerd met een 8,4 gemiddeld.

Outreach-events

In 2013 zijn er zeven outreach-events geweest. Hierbij worden doelbewust evenementen/wedstrijden bezocht waar aan grote groepen (m.n. jonge talentvolle) sporters, hun ouders en trainers/coaches algemene informatie kan worden verstrekt en waar zij aan de Dopingautoriteit vragen kunnen stellen. Ook kan men het 100% Dope Free – True Winner statement tekenen. Middels de WADA-dopingquiz kan men een incentive winnen. Outreach events vonden plaats bij: Nationaal Roeicongres, NK Indoor Atletiek, NK Gymnastics, Teamoverdracht EYOF, EYOF (verschillende evenementen gedurende vijf dagen), EK Baanwielrennen, en de Dag van de Wielersport.

Dopingwaaier

In 2013 verscheen voor het laatst de fysieke dopingwaaier met als thema *Blijf Negatief*. De inhoud van de dopingwaaier bestaat uit de belangrijkste dopingregels, de WADA-dopinglijst, een lijst met veel gebruikte toegestane geneesmiddelen (per ziektebeeld geordend) en een uitleg over de dopingcontroleprocedure. Begin januari, toen de nieuwe dopinglijst van kracht werd, is de dopingwaaier verstuurd naar alle A-, B- en HP-sporters. Ook alle sportartsen, de leden van de GDS-commissie en perscontacten van de Dopingautoriteit ontvingen een dopingwaaier. Verder zijn topsportbonden en Olympische Steunpunten verzocht de dopingwaaier te verspreiden onder sporters en begeleiders. Tijdens voorlichtingsbijeenkomsten, outreach events en beursdeelname is de dopingwaaier uitgedeeld. DCO's nemen dopingwaaiers mee die bij controles kunnen worden uitgedeeld. Ook is de dopingwaaier los te koop. Voor 2014 is de Dopingwaaier App ontwikkeld. Tevens is er een mobiele website (www.dopingwaaier.nl).

Folder Blijf Negatief!

Ook is in 2013 een kleine compacte folder verschenen, getiteld *Blijf Negatief!* De folder is bedoeld om grote groepen sporters die mogelijk in aanmerking komen voor dopingcontroles te wijzen op de belangrijkste risico's die kunnen leiden tot het maken van een onbewuste dopingovertreding. De folder is verspreid via alle sportbonden, Olympische Netwerken, alle Sportmedische instellingen en alle Betaald Voetbal Organisaties (BVO's).

Talents Only

Binnen de dopingvoorlichting komt het talent (IT, NT, Beloften) steeds meer centraal te staan. In 2013 is de brochure *Talents Only!* verschenen. Naast de brochure is er op de website van 100% Dope Free extra materiaal te vinden, zoals thematische video's en aanvullende teksten. Door het 'kraken' van de code in de brochure kunnen talenten een certificaat verdienen.

Artikelen

Maandelijks werd en wordt een actueel dopingonderwerp beschreven in het NOC*NSF-topsportblad *Lopend Vuur*. In 2013 zijn er zeven artikelen verschenen.

100% Dope Free video's

In 2013 is er een video gemaakt met ambassadeur Bauke Mollema. Ook zijn er 86 thematische video's ontwikkeld samen met ambassadeurs en talenten, in aanvulling op de *Talents Only!* brochure.

Advertenties

Om aandacht te vragen voor de campagne wordt de 'Be True'-advertentie ingezet. Hierbij worden sporters opgeroepen het 100% Dope Free – True Winner statement te tekenen en zich achter de campagne te scharen. Deze advertentie is in 2013 in diverse sportbladen gebruikt.

Dopingwaaier App

Met behulp van een projectsubsidie van VWS is in 2013 een Dopingwaaier App ontwikkeld. Er is een app voor iOS en Android ontwikkeld. Voor andere systemen bestaat een mobiele website (www.dopingwaaier.nl). Naast de onderdelen die ook in de fysieke dopingwaaier zaten heeft de app de mogelijkheid om alle in Nederland geregistreerde geneesmiddelen te controleren of het doping bevat of niet. Ook de NZVT-lijst kan via de app gecontroleerd worden en beschikt over pre-selectiemogelijkheden (soort en merk). Dit alles maakt de verspreiding van de informatie in de dopingwaaier een stuk eenvoudiger, goedkoper en sneller. Het zelf en eenvoudig kunnen checken van alle geneesmiddelen en de NZVT-lijst maken het veel gebruiksvriendelijker. De Dopingwaaier App is eind december 2013 beschikbaar gekomen en is middels een promotiecampagne (kaart, z-card, advertenties) onder de aandacht van de diverse doelgroepen gebracht.

Vervolg rapport Commissie Sorgdrager

Op maandag 17 juni 2013 bracht de Commissie Anti-Doping Aanpak - beter bekend als de Commissie Sorgdrager - haar rapport uit. De Dopingautoriteit was met twee personen in de begeleidingscommissie vertegenwoordigd. In het rapport doet de Commissie Sorgdrager diverse anti-doping aanbevelingen voor het wielrennen en voor topsport in het algemeen. Op verzoek van VWS is een vervolgproject

ontwikkeld voor 2014 waarbij gewerkt zal worden aan een cultuuromslag. De projectpartners zijn de KNWU, NOC*NSF en de Dopingautoriteit.

Een van de onderdelen van het vervolg dat eind 2013 al in gang is gezet zijn voorlichtingsavonden met Rudi Kemna (ex-prof wielrenner en ploegleider van Giant-Shimano). Hij heeft in het najaar 2013, samen met de Dopingautoriteit, diverse presentaties verzorgd waarbij hij zijn eigen verhaal over de dopingcultuur in de wielersport vertelt. Zijn boodschap is dat integriteit en innovatie de bovenhand moet krijgen t.o.v. dopinggebruik.

ANDERS GEORGANISEERDE SPORT

Campagne Eigen Kracht

Binnen de anders georganiseerde sport is de belangrijkste doelgroep: bezoekers van fitnesscentra en hun directe omgeving (vooral fitnessinstructeurs). Hiervoor is de Eigen Kracht campagne ontwikkeld. Het campagnemateriaal betreft: een mannen- en een vrouwenposter, een grote Eigen Kracht pot, een display met folders, een t-shirt, bidon en een DVD. Via diverse fitnessbladen en voorlichtingen is promotie voor de campagne gemaakt, o.a. door middel van een promotiefolder. Eind 2013 deden 193 fitnesscentra mee aan de campagne.

Om de campagne Eigen Kracht extra onder de aandacht te brengen bij fitnesscentra, is een 'winteractie' gestart eind december 2012 en de eerste maanden van 2013. Deze actie bestond uit extra webberichten op de website (www.eigenkracht.nl) gedurende deze maanden, een aankondiging van de actie op de website, een advertentie in Fit!Magazine en een mailing naar ruim 800 fitnesscentra die lid zijn van Fit!vak. Daarnaast is er een belactie gestart in december/januari om fitnesscentra te stimuleren gebruik te maken van de voorlichtingsmaterialen van Eigen Kracht en daarmee op de lijst van Eigen Kracht Centra (vermelding op de website) te komen. Dit heeft 30 nieuwe centra opgeleverd, waardoor het totaal van participerende centra op 171 kwam te liggen. Een extra belronde eind 2013 leverde nog eens 22 fitnesscentra op.

www.eigenkracht.nl

Centraal in de campagne staat de Eigen Kracht-website. Naast tekst wordt steeds meer gebruik gemaakt van video's. Verder zijn er vier volledige jaarprogramma's te vinden voor vier verschillende trainingsdoelen. De site is gebruiksvriendelijker gemaakt door webberichten onder te brengen in dossiers, zoals training, voeding, supplementen, doping, gezondheid e.d. Hiermee kan de bezoeker makkelijker per onderwerp veel informatie vinden.

Deze site richt zich specifiek op (cosmetische) sporters in fitnesscentra. Op de site is objectieve, overzichtelijke en praktisch toepasbare informatie te vinden over clean en effectief spiermassa opbouwen en over verantwoorde manieren om af te slanken. Tevens staat er objectieve informatie over diverse soorten dopinggeduide middelen en de bijwerkingen ervan. Ook is er van alles te vinden over de Eigen Kracht-campagne.

In 2013 zijn er in totaal 51 inhoudelijke nieuwsberichten op de site geplaatst, geschreven door drie externe (inhoudelijke/journalistieke) experts uit de fitness/bodybuildingbranche en door eigen preventiemedewerkers. Tweemaal betrof het een persbericht van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) over Dexaprine en Iomax.

Video's

Binnen Eigen Kracht wordt steeds meer gebruik gemaakt van video's. In 2013 zijn er diverse video's gemaakt, waarvan een deel op de website is geplaatst. Een deel is nog in bewerking en zal op korte termijn op de site komen.

Fitnessopleidingen & Bijeenkomsten

In 2013 zijn in het kader van de Eigen Kracht-campagne 20 gastlessen gegeven aan diverse CIOS'en, ROC's en particuliere fitnessopleidingen. De Eigen Kracht-bidon wordt daarbij uitgedeeld aan fitnessinstructeurs in opleiding.

Fontys Hogescholen (Toegepast Psychologie) heeft de Dopingautoriteit benaderd voor samenwerkingsmogelijkheden. Dit heeft zich geconcretiseerd doordat de 150 studenten van het 2^e jaar de opdracht hebben gekregen om een voorlichtingscampagne, gericht op verantwoord supplementengebruik in fitnesscentra, te bedenken voor ons. Dit loopt vooruit op de eigen campagne die in 2014 ontwikkeld zal worden. Ruim 30 campagnevoorstellen heeft dit opgeleverd. De beste drie zijn met een prijs beloond.

Cleane Kneiters

Cleane Kneiters zijn fitnessers/bodybuilders die bewezen hebben dat je zonder doping een indrukwekkende fysiek kunt opbouwen. In 2013 kwam er een Cleane Kneiter bij waardoor het totale aantal nu dertien zijn. Ze staan allen met een achtergrondverhaal en foto's op de website. Anderen kunnen het goede voorbeeld volgen en zich hierbij aansluiten.

Artikelen

Al sinds 1997 heeft Eigen Kracht een vaste rubriek in het populaire bodybuildingtijdschrift *Sport & Fitness Magazine*. Onder eigen redactionele verantwoordelijkheid verstrekt de Dopingautoriteit in ieder nummer objectieve informatie over dopinggeduide middelen en zaken die er mee te maken hebben. Alle verschenen artikelen worden ook op www.eigenkracht.nl geplaatst, zodat de informatie steeds beschikbaar blijft. In 2013 zijn vijf artikelen geplaatst.

Advertenties

In alle in 2013 verschenen nummers van Sport & Fitness is de mannenadvertentie van de Eigen Kracht-campagne geplaatst. Er zijn twee nieuwe advertenties gemaakt en deze zijn ook als banner beschikbaar.

Samenwerking fitnessbranche

Op 22 april 2012 is er een convenant tussen de Dopingautoriteit en Fit!vak getekend. Hierbij is afgesproken meer en concreter samen te werken ten aanzien van antidoping in fitnesscentra. Halfjaarlijks is er overleg tussen de Dopingautoriteit en Fit!vak over de voortgang. In 2013 is een hoofdstuk *Dopingpreventie* toegevoegd aan het cursusboek *Fitnesstrainer A*.

Boek Doping, de nuchtere feiten

In 2000 verscheen het boekje *Drug Info, doping. Harde feiten over doping*. Aangezien het boekje nog beperkt beschikbaar en verouderd is, is gestart met een nieuwe en verbeterde uitgave. Vanaf 2011 tot en met 2013 is veel onderzoek gedaan en tekst geschreven voor dit nieuwe boek. Het boek zal in het voorjaar van 2014 verschijnen.

BEGELEIDEND PERSONEEL

Naast sporters is de afgelopen jaren steeds meer aandacht uitgegaan naar diverse soorten begeleiders van sporters. Zij kunnen in zowel positieve als negatieve zin een belangrijke rol spelen. Vooral de trainer/coach heeft een prominente rol. Daarnaast zijn sport(para)medici belangrijk.

Brochure Rondom Begeleiding

De brochure, getiteld *Rondom begeleiding. Hoe ouders, trainer-coaches en andere sportbegeleiders kunnen bijdragen aan een dopingvrije sport* is wederom op grote schaal verspreid bij voorlichtingsbijeenkomsten, (bij)scholingen en outreaches. In 2013 is er een gewijzigde herdruk (oplage 7.500) verschenen in de huisstijl van 100% Dope Free.

Presentaties en outreaches

Er zijn presentaties verzorgd bij diverse opleidingen en bijscholingen, zoals de Masteropleiding Sportfysiotherapie, twee opleidingen Sportdiëtetiek, KNWU-opleidingen voor ploegleider, soigneur en wielcoach niveau 3, Sportpsychologie van de Radboud Universiteit Nijmegen, opleiding voor huisartsen in het AMC (2x), een congres voor docenten en coördinatoren van LOOT-scholen.

SPORTBONDEN

Bijeenkomst sportbonden

Voor de vierde keer is er de jaarlijkse bondenbijeenkomst geweest (Samen tegen doping!) voor medewerkers van sportbonden. Deze vond op 1 oktober plaats in Nieuwegein en werd door ruim 60 personen bezocht van zowel sportbonden als Olympische Steunpunten. Het doel was de samenwerking te verbeteren om zodoende zo veel mogelijk (aankomende) topsporters voor te lichten vóór hun eerste dopingcontrole. Er zijn vijf presentaties gehouden. Op het programma stonden: Herman Ram over nationale en internationale ontwikkelingen van het anti-dopingbeleid, Paul Kok (Hill+Knowlton Strategies) over *Communicatieplan Dopingzaken*, Erik Duiven over *Talents Only*, Bart Coumans over de *Dopingwaaier-app* (Preventie app), en tot slot Rudi Kemna, ploegleider bij de wielerploeg Argos-Shimano (inmiddels Giant Shimano) die zich sterk maakt voor een schone wielersport.

ALGEMEEN PUBLIEK

www.dopingautoriteit.nl

Op de corporate website vormen ANP-nieuwsberichten een belangrijk deel van de actuele informatievoorziening. Deze nieuwsberichten over doping worden direct na verschijning op de website geplaatst. In 2013 zijn er totaal 714 ANP-nieuwsberichten (gecorrigeerd voor verbeterde of uitgebreide berichten) op de site gezet. In 2013 werden 18 eigen berichten op de site geplaatst.

Naast actualiteiten over doping is er algemene informatie te vinden over de dopinglijst, over de campagnes die de Dopingautoriteit voert en over de eigen organisatie. In een apart servicegedeelte kunnen sporters hun medische dispensaties aanvragen, bestaat er een gedeelte voor het aanleveren van whereabouts van topsporters en is de NZVT-database ondergebracht.

Doping E-maillijn

De Doping Infolijn is hét frontoffice van de Dopingautoriteit, waarachter bij toerbeurt vier operateurs dienst hebben. Alle vragen worden binnen een werkdag afgehandeld en anonieme in een database geregistreerd.

In 2013 was het totaal aantal e-mails 1045, terwijl dat in 2012 995 was voor zowel de e-mails als de telefoontjes. Dit betekende dus een stijging van 5%. Zie voor alle kerngegevens de tabel.

Perscontacten

In 2013 is de Dopingautoriteit ruim 500 maal benaderd door de media, enerzijds voor toelichting en commentaar op actuele gebeurtenissen, en anderzijds met verdiepende vragen die los stonden van de actualiteit. De directeur van de Dopingautoriteit treedt op als woordvoerder. Bij zijn afwezigheid of naar aanleiding van het specifieke onderwerp treden andere medewerkers van de Dopingautoriteit incidenteel ook als woordvoerder op.

Hoewel de media in 2013 een zeer breed scala aan onderwerpen aansneed, was er vooral in de eerste helft van het jaar vaak een directe of indirecte link met de zaak rondom de Amerikaanse wielrenner Lance Armstrong. In de eerste helft van het jaar ging veel aandacht uit naar het werk van de Commissie Anti-Doping aanpak die onderzoek verrichtte naar de dopingcultuur in – vooral – het Nederlandse wielrennen. Ook de bekentenis van de Deense wielrenner Michael Rasmussen – en de bijdrage die de Dopingautoriteit leverde aan dit onderzoek – waren publicitair interessant. Tegen de achtergrond van het vele nieuws over de dopingproblematiek in het wielrennen werd de Dopingautoriteit ook uitgenodigd om tijdens een uitzending van de Avondetappe uitleg te geven bij dit onderwerp. Buiten het wielrennen ging veel aandacht van de Nederlandse pers uit naar de beschuldigingen die in diverse media geuit werden tegen de Nederlandse atlete Adrienne Herzog.

Persbijeenkomst

Op 21 november vond de jaarlijkse persbijeenkomst plaats in Nieuwegein met een recordaantal van 15 journalisten. Ook Bauke Mollema was als 12^e 100% Dope Free ambassadeur aanwezig om vragen van de pers te beantwoorden. De 100% Dopefree video waarin Bauke figureert, werd vertoond. Een ander belangrijk gespreksonderwerp waren de op handen zijnde veranderingen in de World Anti-Doping Code.

Geneesmiddelen Dispensatie Sporter (commissie en secretariaat)

Vergeleken bij 2012 had de regelgeving met betrekking tot dispensaties nauwelijks wijzigingen ondergaan.

Uiteindelijk is er in 89 gevallen dispensatie verleend. Er werd in vier gevallen een verzoek niet gehonoreerd.

	2009	2010	2011	2012	2013
Toegewezen	278	140	111	82	89
Niet toegewezen	48 (14,7%)	12 (7,9%)	8 (6,7%)	1 (1,2 %)	4 (4,3%)

De meeste dispensaties hadden in 2013 betrekking op het gebruik van methylfenidaat, net als in 2011 en 2012 al was het percentage een stuk hoger. Lag dat in eerdere jaren rond de 35%, in 2013 was dat percentage 52,8%. Een verklaring voor deze forse stijging is niet voorhanden.

Andere medicatie waarvoor vaak dispensatie werd verleend waren prednison (10%, een daling ten opzichte van eerdere jaren) en insuline (9%).

In totaal waren de aanvragen afkomstig van 32 verschillende sportbonden, wat een stijging betekende ten opzichte van 2012.

Voor het eerst was de KNWU niet meer de bond met de meeste aanvragen. De KNWU (9%, vergeleken bij 21% in 2012) werd gepasseerd door de KNZB waarvan 10% van de aanvragen afkomstig was.

Hoofdstuk 2 Dopingcontroles

De controlepraktijk

Algemeen

In 2013 is verder invulling gegeven aan het antidopingbeleid van NOC*NSF zoals dat in 2007 in nauwe samenwerking met de Dopingautoriteit tot stand werd gebracht. Bij de dopingcontroles ligt het accent op de absolute top van de Nederlandse sport. 2013 was een pre-Olympisch jaar, om welke reden intensivering heeft plaatsgevonden onder die sporten/sporters die in februari 2014 deel nemen aan de Olympische en Paralympische Spelen in Sotchi. Daarnaast heeft de Dopingautoriteit gerichte controles in kunnen zetten op specifieke individuen en/of groepen, en incidentele dopingcontroles op competitieniveau direct onder de absolute top. Het aantal vervolgonderzoeken en specifieke, aanvullende analyses nam wederom verder toe.

Veel aandacht is eveneens besteed aan de zogeheten "whereabouts". Een deel van de topsporters dient, indien zij behoren tot de Nationale of Internationale Testing Pool, een deel van de dagelijkse activiteiten kenbaar te maken aan de Dopingautoriteit of de Internationale Federatie. De gebruiksvriendelijkheid voor het opgeven van whereabouts door sporters nam verder toe door de ontwikkeling van de Whereabouts app, een belangrijke technische innovatie. Deze Nederlandse aanpak is de opmaat geweest naar mondiale standaardisatie en is de basis voor de door WADA wereldwijd gelanceerde ADAMS App. De innovatieve Nederlandse ontwikkeling zal zo uiteindelijk meer dan 25.000 topsporters wereldwijd bereiken.

Nationale Testing Pool (NTP)

Voortvloeiend uit de uitwerking van de World Anti-Doping Code (WADC) 2009 en de daarmee verbonden Internationale Standaarden heeft de Dopingautoriteit sinds 2009 een Nationale Testing Pool (NTP) ingericht. Sporters die zijn opgenomen in de Nationale Testing Pool dienen aan een aantal verplichtingen te voldoen. Zo dienen zij voor het gebruik van eventuele medicijnen vooraf een dispensatie bij de Geneesmiddelen Dispensatiecommissie Sporter Commissie (GDS-commissie) aan te vragen. Tevens dienen zij het hele jaar door hun whereabouts informatie op te geven evenals een door de Dopingautoriteit georganiseerde voorlichting bij te wonen.

In 2013 waren er 12 sportbonden met sporters in de NTP. Dit is een verdere daling ten opzichte van 2012: toen was dit aantal 14. Het aantal sporters is ten opzichte van 2012 eveneens iets gedaald: 394 sporters in 2013 bij aanvang van het jaar, versus 430 sporters in 2012.

Ook in 2013 dienden sporters slechts bij één instantie whereabouts op te geven, hetzij bij de internationale federatie dan wel de Dopingautoriteit. De Dopingautoriteit heeft van WADA leesbevoegdheden met betrekking tot whereabouts-informatie van Nederlandse sporters in het mondiale whereabouts-systeem ADAMS gekregen. Hierdoor is het mogelijk dat de Dopingautoriteit in ADAMS ingevoerde whereabouts-informatie van Nederlandse sporters in kan zien waardoor de actualiteit van de voor de Dopingautoriteit beschikbare informatie beter gewaarborgd is.

De Dopingautoriteit heeft in 2013 - evenals voorgaande jaren - ook veelvuldig gebruik gemaakt van de informatie afkomstig van externe bronnen, zoals onder meer websites van nationale en internationale federaties, Twitter en Facebook. De door de Dopingautoriteit ontwikkelde whereabouts-website (en bijbehorende whereabouts App voor op smartphones) verschaftte zowel algemene als meer gedetailleerde informatie over sporters, teams en trainingslocaties.

Uitgevoerde controles - algemeen

De Dopingautoriteit voerde in 2013 voor de Nederlandse sport twee soorten dopingcontroles uit, namelijk: dopingcontroles in het kader van het nationaal programma en daarnaast dopingcontroles in opdracht en voor rekening van derden, waaronder nationale en internationale federaties, evenementorganisatoren en buitenlandse Nationale Anti-Doping Organisaties. Ook dopingcontroles na het behalen van officiële records, targetcontroles bij specifieke verdenkingen, en verschillende soorten vervolgonderzoeken vielen onder de verantwoordelijkheid van de Dopingautoriteit. Niet alleen Nederlandse sporters werden in Nederland gecontroleerd, maar, eventueel in opdracht van andere NADO's, ook niet-Nederlandse sporters.

Het nationaal programma – de principes

Evenals voorgaande jaren hebben VWS en NOC*NSF voor 2013 een geldbedrag beschikbaar gesteld waaruit de kosten van de uitvoering van het nationaal controleprogramma ten behoeve van de Nederlandse sportbonden voldaan kunnen worden. Ten gevolge van stijgende kosten van de uitvoering van dopingcontroles neemt het aantal dopingcontroles sinds een aantal jaren af. Het beschikbare budget maakte in 2013 een nationaal programma van circa 1.800 urinecontroles mogelijk. In lijn met het NOC*NSF-beleid waren hiervan ca. 500 controles gereserveerd voor onder meer de uitvoering van zogenaamde targetcontroles, noodzakelijk vervolgonderzoek en voor dopingcontroles na het behalen van records en officiële limieten. Op basis van het met NOC*NSF geformuleerde antidopingbeleid heeft de Dopingautoriteit de overige 1.300 urinecontroles verdeeld over de sportbonden. Aan deze verdeling ligt een mathematisch verdeelmodel ten grondslag waarin onder meer internationale en nationale dopingincidentie-statistieken zijn meegenomen.

Het nationaal programma – de uitvoering

In 2013 zijn in totaal 1.910 dopingcontroles als onderdeel van het nationaal controle programma uitgevoerd. In veruit de meeste gevallen (1.849 maal) betrof het een urinecontrole. In 2013 zijn daarnaast ook 61 bloedcontroles uitgevoerd, onder meer in het kader van een in 2013 opgezet "Atleet Biologisch Paspoort" project (zie ook de betreffende paragraaf verderop in dit verslag).

De 1.910 dopingcontroles in het kader van het nationaal controleprogramma vonden plaats bij 30 Olympische sportbonden en 15 niet-Olympische sportbonden, in de verhouding 89:11. Bij een aantal niet dopinggevoelige sporten zijn geen dopingcontroles uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn de denksporten.

Top 5 aantal dopingcontroles Nationaal controleprogramma

- 1 Wielrennen
- 2 Atletiek
- 3 Zwemmen
- 4 Schaatsen
- 5 Roeien

Het percentage dopingcontroles (bloed en urine) buiten wedstrijdverband in het kader van het nationaal programma was 47%. Ten opzichte van 2012 is het percentage dopingcontroles buiten wedstrijdverband gestegen (in 2012 was dit 42%).

Van het totaal van 1.910 dopingcontroles (bloed en urine) voor de sport in Nederland werden er 1.255 bij mannen uitgevoerd (66%) en 655 bij vrouwen (34%).

Dopingcontroles, uitgevoerd voor derden

De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) en de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (KNLTB) hebben buiten het nationale programma een additioneel dopingcontroleprogramma gefinancierd ten behoeve van de Nederlandse competitie.

Verschillende Nederlandse bonden hebben additionele dopingcontroles ingekocht bij de Dopingautoriteit ten behoeve van internationale evenementen in Nederland. Op basis van opdrachten van derden zijn in totaal 580 dopingcontroles uitgevoerd. Een daling van 21% ten opzichte van 2012, dat een Olympisch jaar was.

De extra dopingcontroles waartoe Nederlandse en buitenlandse bonden en organisatoren opdracht gaven, waren voor het merendeel dopingcontroles binnen wedstrijdverband (97%). Bij deze dopingcontroles werden 371 mannen en 209 vrouwen gecontroleerd.

Dopingcontroles - totaal

De dopingcontroles, uitgevoerd als onderdeel van het Nationaal controleprogramma en de dopingcontroles die in opdracht van derden werden uitgevoerd, vormen samen het totale dopingcontroleprogramma zoals uitgevoerd in 2013. In totaal zijn 2.490 dopingcontroles uitgevoerd.

<i>Aantal dopingcontroles</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
Nationaal programma	1.910	1.810
In opdracht van derden	580	734
Totaal	2.490	2.544

Tabel 1 Globaal overzicht uitgevoerde dopingcontroles in 2013.

Dopingcontroles uitgevoerd door de Dopingautoriteit	
Urinecontroles uitgevoerd voor de Nederlandse sport (Nationaal Programma)	1.849
Bloedcontroles uitgevoerd voor de Nederlandse sport (Nationaal Programma)	61
Urinecontroles uitgevoerd voor buitenlandse sportorganisaties en overige	572
Bloedcontroles uitgevoerd voor buitenlandse sportorganisaties en overige	8
Totaal uitgevoerd door de Dopingautoriteit	2.490

Top 5 totaal aantal dopingcontroles

- 1 Wielrennen
- 2 Atletiek
- 3 Schaatsen
- 4 Zwemmen
- 5 Voetbal

Het totale aantal van 2.490 dopingcontroles voor de Nederlandse sport en sportorganisaties is een daling van circa 2% ten opzichte van 2012 (2.544 dopingcontroles).

Tabel 2 Overzicht van het aantal uitgevoerde dopingcontroles in 2013

Sport	Nationaal Programma			Uitgevoerd voor derden			Totaal uitgevoerd		
	Urine	Bloed	Totaal	Urine	Bloed	Totaal	Urine	Bloed	Totaal
Atletiek	173	14	187	58	6	64	231	20	251
Autosport	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Badminton	6	0	6	4	0	4	10	0	10
Basketbal	32	0	32	4	0	4	36	0	36
Biljart	14	0	14	0	0	0	14	0	14
Bobsleeën	28	0	28	0	0	0	28	0	28
Boksen	12	0	12	20	0	20	32	0	32
Bowling	8	0	8	0	0	0	8	0	8
Bridge	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cricket	12	0	12	0	0	0	12	0	12
Curling	9	0	9	0	0	0	9	0	9
Dammen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dansen	12	0	12	0	0	0	12	0	12
Darts	6	0	6	0	0	0	6	0	6
Floorball en unihockey	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gehandicaptensport	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Go	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Golf	14	0	14	0	0	0	14	0	14
Gymnastiek	44	0	44	5	0	5	49	0	49
Handbal	28	0	28	4	0	4	32	0	32
Handboogschieten	14	0	14	0	0	0	14	0	14
Hippische sport	13	0	13	0	0	0	13	0	13
Hockey	31	0	31	21	0	21	52	0	52
Honk- en softbal	40	0	40	0	0	0	40	0	40
Ijshockey	16	0	16	0	0	0	16	0	16
In- en outdoor bowls	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jeu de Boules	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Judo	73	2	75	4	0	4	77	2	79
Karate-do	13	0	13	0	0	0	13	0	13
Klim- en bergsport	12	0	12	2	0	2	14	0	14

Korfbal	20	0	20	0	0	0	20	0	20
Krachtsport	77	0	77	0	0	0	77	0	77
Luchtsport	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motorsport	29	0	29	0	0	0	29	0	29
Onderwatersport	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oosterse gevechtskunsten	5	0	5	0	0	0	5	0	5
Redden van drenkelingen	6	0	6	7	0	7	13	0	13
Roeien	116	0	116	3	1	4	119	1	120
Rollersports	4	0	4	0	0	0	4	0	4
Rugby	40	0	40	4	0	4	44	0	44
Schaatsen	161	6	167	58	0	58	219	6	225
Schaken	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Schermen	8	0	8	2	0	2	10	0	10
Schieten	15	0	15	0	0	0	15	0	15
Skien	27	0	27	4	0	4	31	0	31
Squash	16	0	16	5	0	5	21	0	21
Taekwondo	14	0	14	0	0	0	14	0	14
Tafeltennis	8	0	8	0	0	0	8	0	8
Tennis	14	0	14	6	0	6	20	0	20
Triathlon	42	6	48	12	1	13	54	7	61
Voetbal	108	0	108	94	0	94	202	0	202
Volleybal	24	0	24	4	0	4	28	0	28
Waterskien	18	0	18	0	0	0	18	0	18
Watersport	20	0	20	0	0	0	20	0	20
Wielrennen	292	30	322	211	0	211	503	30	533
Zwemmen	175	3	178	40	0	40	215	3	218
<i>Totaal</i>	<i>1849</i>	<i>61</i>	<i>1910</i>	<i>572</i>	<i>8</i>	<i>580</i>	<i>2421</i>	<i>69</i>	<i>2490</i>

Tabel 3 Aantal in- en out-of-competition dopingcontroles uitgevoerd in 2013

Sport	In competition			Out of competition		
	Urine	Bloed	Totaal	Urine	Bloed	Totaal
Atletiek	124	1	125	107	19	126
Autosport	0	0	0	0	0	0
Badminton	10	0	10	0	0	0
Basketbal	36	0	36	0	0	0
Biljart	14	0	14	0	0	0
Bobsleeën	0	0	0	28	0	28
Boksen	30	0	30	2	0	2
Bowling	8	0	8	0	0	0
Bridge	0	0	0	0	0	0
Cricket	12	0	12	0	0	0
Curling	0	0	0	9	0	9
Dammen	0	0	0	0	0	0
Dansen	12	0	12	0	0	0
Darts	6	0	6	0	0	0
Floorball en unihockey	0	0	0	0	0	0
Gehandicaptensport	0	0	0	0	0	0
Go	0	0	0	0	0	0
Golf	12	0	12	2	0	2
Gymnastiek	16	0	16	33	0	33
Handbal	32	0	32	0	0	0
Handboogschieten	14	0	14	0	0	0
Hippische sport	12	0	12	1	0	1
Hockey	52	0	52	0	0	0
Honk- en softbal	32	0	32	8	0	8
Ijshockey	16	0	16	0	0	0
In- en outdoor bowls	0	0	0	0	0	0
Jeu de Boules	0	0	0	0	0	0
Judo	34	0	34	43	2	45
Karate-do	6	0	6	7	0	7
Klim- en bergsport	14	0	14	0	0	0

Korfbal	20	0	20	0	0	0
Krachtsport	59	0	59	18	0	18
Luchtsport	0	0	0	0	0	0
Motorsport	22	0	22	7	0	7
Onderwatersport	0	0	0	0	0	0
Oosterse gevechtskunsten	0	0	0	5	0	5
Redden van drenkelingen	11	0	11	2	0	2
Roeien	42	0	42	77	1	78
Rollersports	0	0	0	4	0	4
Rugby	28	0	28	16	0	16
Schaatsen	153	0	153	66	6	72
Schaken	0	0	0	0	0	0
Schermen	10	0	10	0	0	0
Schieten	15	0	15	0	0	0
Skien	4	0	4	27	0	27
Squash	20	0	20	1	0	1
Taekwondo	14	0	14	0	0	0
Tafeltennis	8	0	8	0	0	0
Tennis	12	0	12	8	0	8
Triathlon	35	0	35	19	7	26
Voetbal	94	0	94	108	0	108
Volleybal	28	0	28	0	0	0
Waterskien	18	0	18	0	0	0
Watersport	12	0	12	8	0	8
Wielrennen	358	0	358	145	30	175
Zwemmen	115	0	115	100	3	103
<i>Totaal</i>	<i>1570</i>	<i>1</i>	<i>1571</i>	<i>851</i>	<i>68</i>	<i>919</i>

Dopingcontroles die geen doorgang konden vinden

In 2013 heeft in totaal in 89 gevallen een dopingcontrole geen doorgang kunnen vinden. In 87% van deze gevallen betrof het out-of-competition controles. Het gaat hierbij in de meeste gevallen om:

1) de keren dat vooraf opgegeven sport(st)ers/selecties afwezig zijn op evenementen, wedstrijden en centrale trainingen.

2) de keren dat een DCO een (centrale) training of wedstrijd aandoet en deze training of wedstrijd bleek te zijn afgelast of verplaatst zonder dat de Dopingautoriteit hierover vooraf was geïnformeerd.

3) de keren dat een Dopingcontroleofficial (DCO) een opgegeven adres aandoet en de sport(st)er gedurende de uitgezette controleperiode afwezig was, dan wel dat deze niet (meer) op het adres woont (bij dopingcontroles zonder whereabouts informatie).

Als een dopingcontrole geen doorgang kan vinden, wordt zo spoedig mogelijk daarna opnieuw een poging ondernomen de betreffende sporter te controleren.

Daarnaast zijn in 2013 in totaal 60 definitieve whereabouts-fouten geregistreerd, bestaande uit Filing failures (het niet voldoen aan het tijdig en correct opgeven van verblijfsgegevens) en Missed tests (niet aanwezig zijn van de sporter op de opgegeven locatie binnen het *one hour time slot*). Dit is 31% minder (in 2012 waren dit er 87). In 2013 zijn er geen sporters geweest waarbij een derde whereabouts-fout in een periode van 18 maanden is opgelegd.

De top van Filing failures werd gevormd door sporters van achtereenvolgens de Zwembond/Atletiekunie en de Roeibond/Schaatsbond. De top drie van Missed tests werd gevormd door sporters van respectievelijk de Wielren Unie, Zwembond en de Roeibond.

De top drie van het totaal aantal Whereabouts-fouten werd gevormd door de Zwembond, Roeibond en de Wielren Unie, waarbij opgemerkt dient te worden dat bonden met een groot aantal sporters in de Nationale Testing Pool ook een grotere kans hebben op sporters die niet aan de whereabouts verplichtingen voldoen. In 2012 behoorden de KNBSB en de NBB (Basketball) bij de bonden met whereabouts-fouten. Sporters van deze bonden hadden in 2013 niet langer de verplichting tot het aanleveren van whereabouts.

EPO en aanverwanten

In 31% van de gevallen zijn de urinemonsters ook op EPO geanalyseerd. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2012 (15%). De EPO-analyses gebeurden in verschillende sporttakken waarbij de top gevormd werd door het schaatsen (in aanloop naar de Winterspelen begin 2014), het wielrennen en de atletiek. Eveneens als in 2012 werden verschillende monsters aanvullend op somatropine, hexareline en testosterongebruik geanalyseerd. Eveneens hebben zijn er analyses op groeihormoon geïnitieerd maar ten gevolge van tijdelijke analytische beperkingen zijn deze monsters vooralsnog opgeslagen om in een later stadium alsnog geanalyseerd te worden.

Onaangekondigde dopingcontroles

Nagenoeg alle doping controles waren onaangekondigd ('no notice'). Een uitzondering wordt slechts gevormd door dopingcontroles naar aanleiding van een behaald record of een limiet, in welke gevallen de sporter of diens bond zelf het initiatief tot de controle moesten nemen.

Targetcontroles

De Dopingautoriteit heeft de bevoegdheid tot het uitvoeren van zogenaamde targetcontroles. Deze dopingcontroles worden in specifieke gevallen en op basis van vooraf vastgestelde criteria uitgevoerd. In eerdere jaren zijn deze criteria al geactualiseerd en verder verruimd waardoor de targetcontroles breder konden worden ingezet. Targetcontroles hebben sportbreed plaatsgevonden, met de nadruk op enkele specifieke sporten, waar bovendien incidenteel ook op het niveau onder de absolute top is gecontroleerd.

Atleet Biologisch Paspoort

In 2013 is de Dopingautoriteit op basis van een verstrekte projectsubsidie gestart met een project ter implementatie van het Atleet Biologisch Paspoort (ABP) binnen het dopingcontroleproces. Binnen het project zijn van 18 geselecteerde atleten in een periode van drie maanden meerdere bloedmonsters afgenomen, om zo een longitudinaal profiel op te kunnen stellen. In totaal zijn er binnen dit project 53 bloedmonsters verzameld. De bloedcontroles in het kader van het Atleet Biologisch Paspoort werden uitgevoerd in de sporten: atletiek, schaatsen, triatlon, wielrennen en zwemmen.

Mobiel dopingcontrolestation

In 2013 is het mobiel dopingcontrolestation veelvuldig gebruikt op locaties waar moeilijk een vast dopingcontrolestation is in te richten. Het mobiele station is onder meer ten behoeve van buitensporten als de motorsport, wielrennen, watersport, hippische sport, en triatlon ingezet. In totaal is het mobiele station bij tien verschillende sporten ingezet en is de vraag naar het mobiele station verder toegenomen.

De bevindingen

In 2013 zijn 90 dossiers met afwijkende (analytische en niet-analytische) bevindingen bij de Dopingautoriteit geregistreerd. In 89 gevallen werden er afwijkende A-delen van urinemonsters geconstateerd en eenmaal betrof het een niet analytische bevinding. Het aantal afwijkende bevindingen (inclusief de niet analytische bevindingen) is met 90 dossiers op de 2.490 uitgevoerde dopingcontroles 3,6%. Het percentage is 0,4% hoger dan het percentage over 2012 (3,2%).

Tabel 4: Aantal bevindingen t.o.v. aantal dopingcontroles

2013	2.490	3,6%
2012	2.544	3,2%
2011	2.593	4,4%
2010	2.805	3,0%
2009	2.636	2,8%
2008	2.667	2,7%
2007	2.729	3,7%
2006	2.825	4,8%
2005	3.052	4,0%
2004	2.848	1,9%
2003	2.876	1,3%

Dossiers waarvoor specifiek vervolgonderzoek nodig was

Van de 89 dossiers met afwijkende A-delen van urinemonsters gaat het bij 64 dossiers om atypische bevindingen waarvoor specifiek vervolgonderzoek nodig is om vast te (kunnen) stellen of er sprake is van een mogelijke dopingovertreding. Het betreft hier 72% van de afwijkende A-delen.

48 maal betroffen het zaken waarin (uitsluitend) een testosteron/epitestosteron ratio groter dan 4 werd geconstateerd. Additioneel ging het in 13 gevallen om een atypisch steroïd profiel. In twee gevallen was er een atypische bevinding voor hCG en in een geval werd een atypische bevinding voor boldenon gerapporteerd.

De Dopingautoriteit heeft in 2013 in nagenoeg al deze gevallen de isotopenratio massaspectrometrie analyse (IRMS) geïnitieerd en/of aanvullende dopingcontroles uitgevoerd. In geen van de 64 gevallen toonde het vervolgonderzoek aan dat het atypische resultaat door exogene factoren veroorzaakt werd. Deze resultaten werden door de Dopingautoriteit als niet belastend afgegeven.

Dossiers die gesloten werden i.v.m. verstrekte medische dispensatie

In drie gevallen bleek dat voorafgaand aan de dopingcontrole reeds een medische dispensatie was verleend voor het therapeutische gebruik van de aangetroffen dopinggeduide stof. Deze dossiers konden gesloten worden en zijn derhalve niet aanhangig gemaakt bij de desbetreffende sportbond.

In drie gevallen is, voordat het bindende resultaat door de Dopingautoriteit aan de bond gemeld werd, door de GDS-commissie alsnog een medische dispensatie verleend voor het gebruik van de geconstateerde stof (de betreffende sporters waren niet opgenomen in de Nationale Testing Pool van de Dopingautoriteit). Deze dossiers konden derhalve alsnog gesloten worden en zijn eveneens niet aanhangig gemaakt bij de desbetreffende sportbond.

Vijf maal is er een stof aangetroffen die afhankelijk van de toedieningswijze reglementair is toegestaan of niet; alle keren was het gebruik in overeenstemming met een toegestane toedieningswijze en hadden de betrokken sporters het middel ook op het dopingcontroleformulier gezet. Ook deze resultaten zijn door de Dopingautoriteit als negatief afgegeven.

Tabel 5 Belastende analyseresultaten in 2013 onderbouwd door een medische dispensatie en/of door de Dopingautoriteit gesloten; stand van zaken bij het afsluiten van het jaarverslag

Sport	bevinding/stof	aantal	afhandeling
Biljart	metoprolol	1	achteraf medische dispensatie afgegeven (niet TP), dossier gesloten
Biljart	methylfenidaat, metaboliet van methylfenidaat	1	achteraf medische dispensatie afgegeven (niet TP), dossier gesloten
Hockey (niet NL)	metaboliet van budesonide	1	gebruik in overeenstemming met toegestane toedieningswijze, dossier gesloten
Judo	Insuline	1	medische dispensatie aanwezig, dossier gesloten
Rugby	methylfenidaat, metaboliet van methylfenidaat	1	achteraf medische dispensatie afgegeven (niet TP), dossier gesloten
Rugby (niet NL)	budesonide, metaboliet van budesonide	1	gebruik in overeenstemming met toegestane toedieningswijze, dossier gesloten
Triathlon	metaboliet van budesonide	1	gebruik in overeenstemming met toegestane toedieningswijze, dossier gesloten
Watersport	methylfenidaat	1	medische dispensatie aanwezig, dossier gesloten
Wielrennen	metaboliet van budesonide	1	gebruik in overeenstemming met toegestane toedieningswijze, dossier gesloten
Wielrennen	bethametason	1	gebruik in overeenstemming met toegestane toedieningswijze, dossier gesloten
Zwemmen	metaboliet van ritalin	1	medische dispensatie aanwezig, dossier gesloten
Totaal		11	

Indeling volgens WADA Prohibited list

Bij de stoffenindeling op groepsniveau conform de WADA Prohibited list 2013 werd in de voornoemde 89 afwijkende A-delen van urinemonsters in totaal 94 maal een stof, een verhoogde T/E waarde, danwel een atypisch steroid profiel aangetroffen.

Vijf urinemonsters bevatten (afbraakproducten van) twee dopinggeduide stoffen.

In 68 van de 94 gevallen waren er bevindingen in de categorie anabole middelen. Twaalf maal betrof het stimulantia en twee maal werden (afbraakproducten van) cannabis aangetroffen. Dit is voor beide groepen stoffen een daling ten opzichte van 2012. De daling in de categorie cannabinoïden wordt hoogstwaarschijnlijk verklaard door het besluit van WADA om in de loop van 2013 de grenswaarde voor het afgeven van analytische bevindingen aangaande cannabis met een factor 10 te verhogen; van 15 ng/ml naar 150 ng/ml. De daling in de categorie stimulantia hangt mogelijk mede samen met het besluit van de Nederlandse overheid om de stof methylhexanamine te verbieden, en om producten waarin deze stof verwerkt is uit de schappen te halen.

Het percentage in de categorie anabole middelen steeg in 2013 met 36%. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door een hoger aantal urinemonsters met een T/E ratio groter dan 4 of met een atypisch steroid profiel.

In 2013 zijn geen bevinding gedaan in de categorie Bèta-2 agonisten, en is voor de eerste maal een bevinding in de categorie narcotica gedaan.

Tabel 6: Aangetroffen stoffen en initieel afwijkende bevindingen

	2012	2013
Anabole middelen	50	68
(T/E-ratio >4)	(37)	(48)
(Atypisch steroid profiel)	(10)	(13)
(Aangetroffen stoffen)	(3)	(7)
Peptide hormonen, groeifactoren en verwante stoffen	0	3
Beta-2 agonisten	0	0
Hormoon- en metabole modulators	2	1
Diuretica en andere maskerende middelen	4	1
Stimulantia	15	12
Narcotica	0	1
Cannabinoïden	8	2
Glucocorticosteroiden	3	5
Bètablokkers	0	1
Totaal	82	94

Aanhangig gemaakte zaken

De Dopingautoriteit heeft in 2013 15 zaken in acht verschillende sporten aanhangig gemaakt omdat deze mogelijk in strijd waren met de reglementen van de betreffende

bond. Het betrof 14 maal een mannelijke sporter en eenmaal een vrouwelijke sporter. In deze 15 zaken waren de krachtsporten met zeven zaken veruit het meest vertegenwoordigd.

In een van de 15 gevallen betrof het een resultaat van een (door de Dopingautoriteit) in Nederland uitgevoerde dopingcontrole bij een buitenlandse atleet onder internationale anti-dopingregelgeving. Het resultaatmanagement van deze controle is door de Dopingautoriteit aan de betreffende internationale federatie ter afhandeling overgedragen.

Het aantal aangedragen zaken verricht op Nederlands grondgebied, door de Dopingautoriteit en vallend onder het nationale programma bedraagt 0,73% (14 zaken onder nationale anti-dopingregelgeving op 1.910 dopingcontroles ten behoeve van het nationale programma). Dit percentage ligt onder het geformuleerde streven voor 2013 van maximaal 1% positieve gevallen bij Nederlandse sporters.

Tabel 7 Voor tuchtrechtelijke afhandeling aangedragen belastende analyse resultaten en niet analytische bevindingen in 2013

Sport	bevinding/stof	aantal
Atletiek (niet NL)	recombinant humaan erythropoëtine (rhEPO)*	1
Cricket	MDMA, metaboliet van cocaïne	1
Handboogschieten	hydrochloorthiazide, metaboliet van hydrochloorthiazide	1
IJshockey	metaboliet van cannabis	1
IJshockey	metaboliet van cocaïne, amfetamine	1
Krachtsport	metaboliet van cocaïne	1
Krachtsport (worstelen)	(poging tot) manipuleren	1
Krachtsport (bankdrukken)	metaboliet van drostanolon, metaboliet van nandrolon of een prohormoon van nandrolon	1
Krachtsport (bankdrukken)	metaboliet van stanozolol, metaboliet van cannabis	1
Krachtsport (worstelen, niet NL)	metaboliet van nandrolon of een prohormoon van nandrolon	1
Krachtsport (gewichtheffen, niet NL)	metaboliet van metandiënon	1
Krachtsport (powerliften)	metaboliet van metandiënon, oxilofrine	1
Rugby (niet NL)	MDMA	1
Schietsport	oxycodon, metaboliet van oxycodon	1
Wielrennen	methyhexanamine	1
Totaal		15

* Betreft een controle in Nederland onder internationale anti-dopingregels waarbij het resultaatmanagement door de internationale federatie is uitgevoerd

Hoofdstuk 3 Tuchtrechtspraak

Inleiding

In Nederland is de tuchtrechtelijke afhandeling van vastgestelde dopingovertredingen een verantwoordelijkheid van de sportbonden. Een aantal sportbonden maakt hiervoor gebruik van 'eigen' tucht- en beroepscommissies, maar een groot (en groeiend) deel van de bonden maakt hiervoor gebruik van het Instituut Sportrechtspraak (ISR), dat namens de bonden rechtspreekt.

De positie van de Dopingautoriteit in tuchtprocedures

De tucht- en beroepscommissies zijn in hun besluitvorming onafhankelijk van de Dopingautoriteit. Dit betekent niet dat de Dopingautoriteit niet nauw betrokken is bij de tuchtrechtspraak in dopingzaken. Immers, de Dopingautoriteit heeft de taak zorg te dragen voor een correcte tuchtrechtelijke afhandeling van dopingzaken in Nederland, in overeenstemming met de World Anti-Doping Code en de daarop gebaseerde Nederlandse dopingreglementen. In de Dopingreglementen van de sportbonden en het ISR zijn de verschillende taken van de Dopingautoriteit in tuchtprocedures omschreven en vastgelegd. Die taken zijn enerzijds gericht op het ondersteunen en adviseren van tuchtcolleges bij de toepassing en interpretatie van de dopingreglementering, en anderzijds op het (kunnen) corrigeren van uitspraken die in strijd zijn met die regelgeving.

De begeleidende rol komt vooral tot uiting in de inbreng van de Dopingautoriteit tijdens de tuchtrechtelijke behandeling: de Dopingautoriteit neemt kennis van het dossier, neemt schriftelijke Conclusies waarin alle relevante reglementaire aspecten worden behandeld en toegelicht, en de Dopingautoriteit is aanwezig tijdens hoorzittingen en voert daar het woord.

De corrigerende rol komt vooral tot uiting in het beroepsrecht dat de Dopingautoriteit in alle dopingzaken heeft, zowel bij nationale beroepscommissies als bij het Court of Arbitration for Sport (CAS) in Lausanne. Daarnaast heeft de Dopingautoriteit het recht om zelfstandig – zonder inschakeling van een bondsbestuur – aangifte te doen bij de tuchtcommissie van een bond.

De Dopingautoriteit heeft in het verslagjaar in alle tuchtprocedures in eerste aanleg een schriftelijke Conclusie geschreven, en alle hoorzittingen in het kader van deze procedures bijgewoond. Daar waar een sporter en/of een bond in beroep ging tegen een uitspraak, is steeds een aanvullende Conclusie geschreven.

In 2013 is in twee zaken uitspraak gedaan na een door de Dopingautoriteit tegen de uitspraak van een tuchtcommissie ingesteld beroep. In een aantal gevallen heeft de Dopingautoriteit geen beroep aangetekend, maar wel schriftelijk commentaar gegeven op een uitspraak; dit was vooral aan de orde als een uitspraak reglementair correct was, maar op onderdelen onvolledig of tegenstrijdig.

Rapportage aan WADA en Internationale Sportfederaties

De Dopingautoriteit rapporteert over de tuchtrechtelijke afhandeling van dopingzaken aan WADA, dat ook het recht heeft beroep in te stellen tegen uitspraken in dopingzaken. De rapportage geschiedt door toezending van de schriftelijke uitspraak aan WADA, door het desgevraagd beantwoorden van aanvullende vragen, en door het produceren van aanvullende stukken en van vertalingen van relevante delen uit een dossier. In 2013 is in één zaak uitspraak gedaan door het CAS in een zaak waarin WADA beroep instelde tegen een uitspraak van een Nederlands tuchtcollege.

De Dopingautoriteit rapporteert desgevraagd eveneens aan Internationale Sportfederaties, maar dit alleen als de betreffende Nederlandse sportbond hiervan af ziet, dan wel hierin tekort schiet. In 2013 is in enkele gevallen intensief contact geweest met de verantwoordelijke Internationale Federatie. Ook Internationale Federaties hebben het recht beroep in te stellen in Nederlandse dopingzaken, maar in 2013 is geen enkele uitspraak gedaan in een zaak waarin door een IF beroep werd ingesteld tegen een uitspraak van een Nederlands tuchtcollege.

De rapportage over tuchtrechtelijke beslissingen

Met ingang van 2013 rapporteert de Dopingautoriteit in het eigen jaarverslag over de tuchtrechtelijke afhandeling van dopingzaken. Daarmee rapporteert de Dopingautoriteit – zoals hierboven uiteengezet – over procedures waarbij de Dopingautoriteit weliswaar zeer nauw betrokken is, maar waarvoor de primaire verantwoordelijk elders ligt (namelijk bij de sportbonden). Het besluit om hier toch toe over te gaan, is allereerst ingegeven door de voorgenomen opheffing van de Auditcommissie dopingzaken, een bestuurscommissie van NOC*NSF. Sinds 2000 heeft deze commissie periodiek rapport uitgebracht over de tuchtrechtelijke afhandeling van alle Nederlandse dopingzaken, waarbij zowel de snelheid en kwaliteit van de gevolgde procedure, als de inhoudelijke correctheid van de uitspraak beoordeeld werden. Deze taak neemt de Dopingautoriteit met ingang van het jaarverslag over 2013 op zich, overigens zonder de wijze van rapporteren (met inhoudelijke beoordelingen en adviezen) die de Auditcommissie gebruikte, over te nemen.

De navolgende tabel bevat alle 21 beslissingen van Nederlandse tucht- en beroepscommissies, gedaan in dopingzaken in het jaar 2013 (waarbij de datum van de uitspraak bepalend is voor opname) alsmede een uitspraak van het CAS, gedaan in 2013 in een Nederlandse zaak.

In twee gevallen is *na* de aangifte bij de bond door de GDS-commissie alsnog een medische dispensatie verleend voor het gebruik van de geconstateerde stof. De betreffende sportbonden is medegedeeld dat hiermee volgens de Dopingautoriteit de grond voor vervolging in de zaak is komen te vervallen. In beide gevallen hebben de betrokken bonden de vervolging ook daadwerkelijk gestaakt.

In een geval deed de sporter een beroep op herziening van een uitspraak, op basis van een voor de sporter gunstige wijziging in de regelgeving.

De rapportage bevat alleen definitieve beslissingen, waartegen geen beroep meer open staat. Als de uitspraak in beroep gedaan is, wordt dit in de laatste kolom vermeld, waarbij tevens is aangegeven welke partij(en) in beroep is/zijn gegaan. Als een vastgestelde dopingovertreding voor tuchtrechtelijke afhandeling aan Nederland is overgedragen door een andere (buitenlandse) organisatie, is dit eveneens vermeld.

Tabel 1: Tuchtrectelijke beslissingen in dopingzaken in 2013

Sport	bevinding/stof	beslissing	jaar overtreiding	Bijzonderheden
Biljart (poolbiljarten)	cannabis	waarschuwing/berisping	2012	
Handboogschieten	hydrochloorthiazide	dossier gesloten	2013	Na aangifte werd medische dispensatie verstrekt
IJshockey	cocaïne / amfetamine	1 jaar uitsluiting	2013	Uitspraak in beroep, ingesteld door sporter
IJshockey	cannabis	waarschuwing/berisping	2013	
IJshockey	methylhexanamine	4 maanden uitsluiting	2012	Uitspraak in beroep, ingesteld door Dopingautoriteit
Judo	cocaïne	schuldig zonder strafoplegging	2012	Zaak overgedragen door NADO Vlaanderen
Judo	methylhexanamine	18 maanden uitsluiting	2011	Uitspraak CAS, na door WADA ingesteld beroep
Kano	cannabis	waarschuwing/berisping	2011	Uitspraak in beroep, ingesteld door Dopingautoriteit
Krachtsport (bankdrukken)	stanazolol / cannabis	2 jaar uitsluiting	2013	
Krachtsport (bankdrukken)	nandrolon / drostanolon	2 jaar uitsluiting	2013	
Krachtsport (gewichtheffen)	cannabis	straf opgeheven	2012	Herziening, verzocht door sporter
Krachtsport (gewichtheffen)	cannabis	waarschuwing/berisping	2012	
Krachtsport (powerliften)	methandienon / oxilofrine	2 jaar uitsluiting	2013	
Krachtsport (powerliften)	methylhexanamine	1 jaar uitsluiting	2012	
Krachtsport (worstelen)	(poging tot) gebrekkige medewerking	vrijspraak	2012	Uitspraak in beroep, ingesteld door sporter ; zaak overgedragen door NADO Suriname
Rugby	methyldioximethamfetamine	2 jaar uitsluiting	2013	
Rugby	methandienon	2 jaar uitsluiting	2012	
Schietsport	oxycodon	dossier gesloten	2013	Na aangifte alsnog medische dispensatie verstrekt
Wakeboarden	cannabis	waarschuwing/berisping	2012	Uitspraak in beroep, ingesteld door bond en (incidenteel) door sporter
Wakeboarden	cannabis	waarschuwing/berisping	2012	Uitspraak in beroep, ingesteld door bond
Wielrennen	methylhexanamine	waarschuwing/berisping	2013	Zaak overgedragen door UCI
Wielrennen	tamoxifen	2 jaar uitsluiting	2012	

Totaal

Hoofdstuk 4 Internationale zaken

WADA

Algemeen

Gedurende 2013 waren er vele en veelsoortige contacten met WADA. Vrijwel dagelijks werd overlegd over de afhandeling van Nederlandse dopingzaken, waarvan de correcte afhandeling door WADA gemonitord wordt. Daarnaast was er een nauwe samenwerking met WADA in lopende onderzoeken, met name in het wielrennen, en die samenwerking heeft een structureel karakter aangenomen.

Dopinglijst

Zoals ieder jaar is er in de zomer een reactie verstuurd naar WADA op de concept-dopinglijst. De Dopingautoriteit coördineert de Nederlandse reactie namens NOC*NSF, de NOC*NSF AtletenCommissie en het Ministerie van VWS. Er is wederom op gewezen dat de dopinglijst zowel praktisch als wetenschappelijk gefundeerd moet zijn. Ook zijn er in de loop van het jaar reacties geschreven op verschillende 'technical documents' behorend bij WADA's 'International Standard for Laboratories'.

WADA – ADO Symposium

De Dopingautoriteit nam deel aan het jaarlijkse WADA – ADO Symposium te Lausanne. Dit Symposium stond grotendeels in het licht van de voorbereiding op de World Conference en de daar geagendeerde herziening van de WADA Code.

Herziening Code

WADA heeft in het kader van de herziening van de huidige Code (uit 2009) diverse consultatieronden georganiseerd in 2013. Tijdens elke ronde konden alle stakeholders commentaar leveren op de conceptversies van de Code en de International Standards. De Dopingautoriteit heeft zich zeer actief met de tekst en inhoud van de herziene Code bemoeid. Zelfs na het sluiten van het officiële consultatieproces heeft de Dopingautoriteit nog direct kunnen bijdragen aan de conceptvoorstellen. In deze laatste fase voor de World Conference on Doping in Sport in Johannesburg zijn verschillende voorstellen van de Dopingautoriteit rechtstreeks overgenomen in de nieuwe Code, die in november 2013 in Johannesburg is vastgesteld. Namens de Dopingautoriteit werd de World Conference bijgewoond door de directeur.

Sociologisch onderzoek

Binnen het 'Sociological Research Program' van WADA is in samenwerking met een viertal andere NADOs en onder begeleiding van Universiteit van Potsdam een onderzoeksvoorstel ingediend en gehonoreerd. Het onderzoek zal zich richten op mogelijke prestatie-indicatoren van NADOs en zal lopen tot en met begin 2015 (vanwege enkele administratieve meningsverschillen tussen de Duitse onderzoekers en WADA heeft het project enige tijd stilgelegen). Namens alle betrokken NADOs speelt de Dopingautoriteit een adviserende en coördinerende rol.

RAAD VAN EUROPA

CAHAMA en Monitoring Group

Ook in 2013 is de Dopingautoriteit zeer actief geweest in internationaal verband. De doelstelling hierbij is te komen tot beïnvloeding van het internationale anti-dopingbeleid. Er zijn drie vergaderingen van de CAHAMA (Ad hoc European Committee for the World Anti-Doping Agency) bijgewoond. De missie van CAHAMA luidt als volgt:

1. Examine the issues concerning relations between the Council of Europe, its Member States and the World Anti-Doping Agency (WADA), and to decide on a common position, when possible, on these issues;
2. Draw up, if necessary, opinions for the Committee of Ministers of the Council of Europe on these issues, including the budgetary elements;
3. Periodically revise the mandate of members of the WADA Foundation Board appointed by the Council of Europe.

De werkzaamheden van CAHAMA richtten zich in 2013 vooral op het leveren van bijdragen aan de herziening van de Code. Als voorzitter van de Advisory Group On Legal Issues van de Raad van Europa speelde de Dopingautoriteit een sleutelrol bij het opstellen van verbetervoorstellen voor de 2015 Code.

Hiernaast heeft de Dopingautoriteit twee vergaderingen van de Monitoring Group bijgewoond. Deze groep houdt zich bezig met (het monitoren van) de implementatie van de Anti-Doping Conventie van de Raad van Europa.

Advisory Groups

De Dopingautoriteit heeft op 12 april een thematische meeting bijgewoond over antidoping-educatie en -preventie, georganiseerd door de Raad van Europa in Straatsburg.

Matchfixing

Matchfixing is een onderwerp dat zowel nationaal als internationaal zeer in de belangstelling staat. Op nationaal niveau heeft het ministerie van VWS opdracht gegeven tot het uitvoeren van onderzoek. Op internationaal niveau is binnen EU verband reeds meerdere malen gesproken over dit onderwerp, en heeft Europol geruchtmakende onderzoeksresultaten gerapporteerd. Op intergouvernementeel niveau heeft de Raad van Europa het initiatief genomen tot het opstellen van een verdrag inzake matchfixing. Namens de Anti-Doping Conventie van de Raad van Europa is de Dopingautoriteit gevraagd bij te dragen aan het proces van opstellen van een matchfixing-conventie onder de vlag van de Raad van Europa.

EUROPESE UNIE

Ad-hoc Group of Experts on Doping in Recreational Sport

Ten behoeve van de expertgroep "Anti-Doping" van de Europese Unie is er in 2013 een ad hoc groep opgericht. Deze ad hoc groep, waar de Dopingautoriteit zitting in had, heeft als opdracht om te komen met aanbevelingen om doping in de recreatieve sport tegen te gaan. Het uiteindelijke rapport "EU Recommendations on Doping in Recreational Sport" met aanbevelingen voor de EU en haar lidstaten zal in 2014 verschijnen. De Dopingautoriteit heeft een bijdrage geleverd aan het rapport.

Expert Group on Anti-doping

Deze Expert Group functioneert onder de Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers), en houdt zich bezig met dopinggerelateerde onderwerpen die het Gemeenschapsrecht raken. Tot de besproken onderwerpen behoorden de herziening van de huidige Code, alsook de door de Europese Commissie voorgestelde Verordening inzake de bescherming van persoonsgegevens.

INADO

Institute for National Anti-Doping Organisations – iNADO

Direct na de oprichting van iNADO in 2012 heeft de Dopingautoriteit zich als lid aangesloten bij deze koepelorganisatie. In 2013 ontwikkelde iNADO zich steeds meer tot het kennisinstituut en de belangenvertegenwoordiger van de National Anti-Doping Organisaties die zich erbij hebben aangesloten. De Dopingautoriteit droeg op vele manieren bij aan het werk van iNADO. De iNADO bijeenkomst in Kaapstad, voorafgaande aan de World Conference on Doping in Sport, werd bijgewoond.

IADA

International Anti-Doping Arrangement – IADA

De Dopingautoriteit nam deel aan de jaarlijkse vergadering van deze groep van 11 landen.

OVERIG

Amsterdam Education Meeting

Op 10 en 11 oktober 2013 vond een informele meeting plaats tussen Europese NADO-voorlichters in Amsterdam. Deze meeting was een initiatief van de Finse NADO en de Dopingautoriteit. 17 Personen uit 14 landen waren aanwezig, waaronder de CEO van iNADO en de voorzitter van de Educatie-adviesgroep van de Raad van Europa. Er werden over twee dagdelen zeven presentaties gegeven.

Hoofdstuk 5   Juridische zaken

Bijdragen in dopingzaken

Een van de structurele activiteiten van de Dopingautoriteit betreft het nemen van conclusies in dopingzaken. Het nemen van dergelijke conclusies is een recht dat is verankerd in de dopingreglementen van alle topsportbonden. De door de Dopingautoriteit te nemen conclusies geven het oordeel van de Dopingautoriteit weer inzake de relevante bepalingen uit het Dopingreglement, de International Standards, het dossier, alsmede de gevoerde verweren. Het nemen van dergelijke conclusies stelt de Dopingautoriteit in staat voor tuchtcommissies het juridische kader te schetsen, cruciale bepalingen uit het Dopingreglement en/of International Standards te bespreken, alsmede te reageren op het verweer van de betreffende sporter (al dan niet aan de hand van (CAS) jurisprudentie). In alle dopingzaken die in 2013 in Nederland door tuchtcolleges in behandeling werden genomen nam de Dopingautoriteit schriftelijk conclusie en werden de hoorzittingen bijgewoond. In enkele zaken werd beroep aangetekend. Daarnaast vervulde de Dopingautoriteit een adviserende rol in verschillende (internationale) zaken waarbij de Dopingautoriteit zelf niet als partij betrokken was.

Toezicht WADA

Het Wereld Anti-Doping Agentschap (WADA) ziet toe op de mondiale implementatie, toepassing en naleving van de World Anti-Doping Code. Een van de instrumenten die WADA daarvoor gebruikt is het monitoren van de afhandeling van positieve controleresultaten. WADA ontvangt van alle WADA-geaccrediteerde laboratoria de uitslagen van de mondiaal uitgevoerde dopingcontroles. Deze rapportages geschieden op anonieme basis, aangezien de laboratoria niet beschikken over de namen van de gecontroleerde sporters. De door de laboratoria gerapporteerde uitslagen stellen WADA in staat bij Internationale Federaties, Nationale Anti-Doping Organisaties (NADOs) en organisatoren van wedstrijden en evenementen te informeren wat er met deze controleresultaten is gedaan. Met andere woorden, hebben deze geleid tot het instellen van vervolging, het schrappen van wedstrijdresultaten enzovoorts. Voor Nederland wil dit zeggen dat WADA bij positieve uitslagen van dopingcontroles de Dopingautoriteit verzoekt aan te geven of, en zo ja welke, een sanctie is opgelegd. WADA beoordeelt vervolgens of meer informatie gewenst is om vast te stellen of in het betreffende geval de Code correct is toegepast en nageleefd. In zaken waarover in dat opzicht twijfels ontstonden, was soms sprake van zeer intensief overleg.

Beroep WADA bij CAS

Deze toetsing door WADA heeft in 2013 geleid tot het door WADA instellen van beroep bij het Court of Arbitration for Sport (CAS), te Lausanne (Zwitserland). Het CAS fungeert als laatste (en dus hoogste) beroepsorgaan voor dopingzaken in de sport. Nadat een Nederlandse dopingzaak in beroep had geleid tot een uitkomst waarin WADA zich niet kon vinden, kwam WADA van deze uitspraak in beroep bij het CAS.

In dat geval is formeel de sportbond de wederpartij. Edoch, in de praktijk is het natuurlijk de sporter die de gevolgen ondervindt van het ingestelde beroep. Naast de sporter en de bond heeft ook de Dopingautoriteit zich als partij in de procedure gemengd. De Dopingautoriteit is immers verantwoordelijk voor het opstellen en toepassen van de dopingregels in Nederland. Uiteindelijk heeft het CAS het beroep van WADA gedeeltelijk gegrond verklaard. Voor de Dopingautoriteit was van belang dat het CAS de door de Dopingautoriteit gehanteerde interpretatie van het Dopingreglement erkende.

Vorbereiding Dopingwet

In 2010 maakte de toenmalig staatssecretaris van VWS het voornemen bekend om tot nadere wetgeving te komen in de vorm van een Dopingwet. Naar verwachting zal het ontwerp van deze wet in 2014 aan de Kamer worden aangeboden, en ter voorbereiding daarvan is intensief overlegd met ambtenaren van de ministeries van VWS en V&J.

Hoofdstuk 6 Intelligence & Investigation

Opbouw structurele I&I capaciteit

De Dopingautoriteit doet op basis van artikel 15.2 van het Nationaal Dopingreglement onderzoek naar mogelijke dopingzaken in binnen- en buitenland. *Intelligence & Investigation* is hiervoor een van de middelen, en dit werkterrein is sinds 2013 als apart aandachtsgebied georganiseerd.

Intelligence betreft geselecteerde, gecombineerde en geanalyseerde informatie; het is informatie die is gevalideerd, in samenhang is gepresenteerd en bij voorkeur afkomstig is uit meerdere bronnen.

Intelligence & Investigation omvat ook het onderzoek doen naar het waarheidsgehalte van geruchten, beschuldigingen of insinuaties omtrent dopinggebruik of omtrent het behulpzaam zijn bij dopinggebruik. Waarheidsvinding is essentieel. Het is de taak van de Dopingautoriteit om, in het belang van de sporter én de sport, op basis van een objectief onderzoek duidelijkheid te creëren ten aanzien van een beschuldiging of insinuatie.

De opsporing van dopingovertredingen is voortdurend in verandering. Er worden nieuwe testmethoden ontwikkeld en het opnieuw analyseren van dopingstalen leidt tot opzienbarende resultaten. Dit en de recente bekentenissen van (ex)topsporters tonen aan dat een deel van de dopingovertredingen jarenlang onopgemerkt is gebleven. De Commissie Sorgdrager concludeerde (onder andere) dat de pakkans voor dopingzondaars verhoogd moet worden. Dit vraagt om een andere aanpak en om meer controles. Het aantal dopingcontroles staat echter al enkele jaren onder druk. Door steeds slimmer op te sporen en door controles in te zetten daar waar ze het meest effectief zijn, zal de pakkans verhoogd kunnen worden.

In augustus 2013 werd er bij de Dopingautoriteit een Intelligence Officer aangesteld om het werkterrein *Intelligence & Investigation* te ontwikkelen en te implementeren. De werkzaamheden van de Intelligence Officer bestaan onder andere uit het verzamelen van informatie in het kader van onderzoeken naar dopingovertredingen, het opstellen van rapportages, het afnemen van interviews en verklaringen, het verzorgen en verwerken van vertrouwelijke gegevens in een geautomatiseerd systeem en het ontwikkelen van procedures en protocollen.

De Intelligence Officer verzamelt, verwerkt en analyseert informatie over mogelijke dopingzaken en zal in voorkomende gevallen betrokken zijn bij de tuchtrechtelijke afhandeling van dopingzaken. Informatie wordt verkregen uit digitaal onderzoek maar ook uit persoonlijke gesprekken met sporters, begeleiders of andere personen van wie wordt verwacht dat zij over relevante informatie kunnen beschikken. De analyse van de Intelligence Officer kan voor de afdeling controle aanleiding zijn om gericht, zogenaamde targetcontroles uit te voeren. Het door de Intelligence Officer opgemaakte dossier kan gevoegd worden bij het dossier van een positieve controle of kan direct aanleiding zijn voor het doen van aangifte in dopingzaken indien er mogelijk strafbare handelingen zijn of worden gepleegd.

Opbouw internationale samenwerking

Gezien de aarde van dit nieuwe werkterrein is het van groot belang dat er in goede samenwerking gegevens worden uitgewisseld met Nationale en Internationale sportfederaties, Nederlandse opsporingsdiensten, buitenlandse anti-dopingorganisaties en WADA. De Dopingautoriteit heeft als mede-initiatiefnemer meegewerkt aan de formatie van een groep *Intelligence Officers* van anti-dopingorganisaties, die onder coördinatie van WADA zorgdragen voor de uitwisseling van kennis en informatie, en voor ontwikkelingen, normen, protocollen en procedures op dit gebied.

Wieleronderzoek

Er is veel tijd geïnvesteerd in het onderzoek naar dopinggebruik in de wielersport. Er hebben gesprekken in binnen- en buitenland plaatsgevonden, met renners, begeleiders en andere betrokkenen binnen de (professionele) wielrennerij. Gezien de omstandigheid dat (i) het onderzoek in samenwerking met instanties als, in ieder geval, UCI, WADA en USADA heeft plaatsgevonden, en (ii) renners en andere betrokkenen niet altijd de Nederlandse nationaliteit hebben of niet (alleen) voor een Nederlandse ploeg zijn uitgekomen, heeft dit onderzoek vele internationale elementen gehad. Doorlopende afstemming en samenwerking met buitenlandse sport- en dopingorganisaties was derhalve essentieel. Veel van de gevoerde gesprekken hebben in het buitenland plaatsgevonden, mede om op die manier de anonimiteit van de gesprekspartners te garanderen.

Van vrijwel alle gevoerde gesprekken zijn opnamen gemaakt, die vervolgens zijn uitgewerkt en in een beveiligde omgeving zijn opgeslagen. Door analyse van deze gesprekken en – vooral – door het combineren van informatie uit de verschillende gesprekken is een steeds gedetailleerder beeld ontstaan van de dopingcultuur die in het professionele wegwielrennen geheerst heeft. Het onderzoek loopt door in 2014, waarbij naar verwachting meer aandacht besteed zal kunnen worden aan mogelijk vergelijkbare problematiek in andere sporten.

Hoofdstuk 7 Wetenschappelijk onderzoek

Inleiding

De wetenschappelijk activiteiten van de Dopingautoriteit bestaan uit de volgende taken:

- een continue inventarisatie van de wetenschappelijke literatuur op dopinggerelateerde relevantie;
- het uitvoeren en initiëren van onderzoek als dat ten dienste staat van het (inter)nationale anti-dopingbeleid; en
- de verspreiding van wetenschappelijke dopingkennis zowel binnen als buiten de organisatie.

Van oudsher valt het project 'voedingssupplementen en doping' ook onder de wetenschappelijke activiteiten.

Inventarisatie wetenschappelijke literatuur

Om op de hoogte te blijven van de meest recente ontwikkelingen houdt de Dopingautoriteit nieuwe publicaties van dopinggerelateerde wetenschappelijke literatuur nauwgezet bij en slaat de relevante artikelen op in haar archief. Dit archief is in 2013 aangevuld met ongeveer 250 relevante artikelen, wat het totaal aantal beschikbare artikelen heeft gebracht op meer dan 3100. Alle artikelen zijn inmiddels gedigitaliseerd. Het aantal relevante publicaties neemt zienderogen toe in de afgelopen jaren; ook op wetenschappelijk gebied is doping een onderwerp dat steeds meer in de belangstelling komt te staan.

De informatie uit de beschikbare literatuur wordt actief verspreid en dient als basis voor de interne advisering aan onder andere de afdelingen Controle en Preventie. Deze informatie wordt tevens gebruikt om specifieke wetenschappelijke vragen te beantwoorden van artsen, juristen, journalisten, studenten en andere belangstellenden.

Onderzoek

Effectiviteit anti-dopingbeleid

In december 2010 is begonnen met een promotietraject met de titel 'Effectiviteit van (anti-)dopingbeleid'. Het onderzoek richt zich op een multidisciplinaire aanpak van deze brede onderzoeksvraag, waarbij met name gekeken zal worden naar de gebieden preventie, opsporing en sanctionering, en hoe deze met elkaar verweven zijn tot de huidige anti-dopingaanpak in internationaal verband en in Nederland. Als promotor fungeert Prof. Dr. Maarten van Bottenburg, hoogleraar sportontwikkeling aan de Universiteit Utrecht. In 2012 is begonnen met de dataverzameling; het project loopt tot eind 2014. In 2013 zijn artikelen verschenen over de whereabouts, over genetische doping (zie hieronder) en over de prevalentie van dopinggebruik in fitnesscentra. Verschillende andere artikelen zijn in voorbereiding.

Anabolenpolikliniek

Endocrinoloog Pim de Ronde heeft in het Kennemer Gasthuis in Haarlem een polikliniek opgezet die gericht is op mensen die gezondheidsproblemen ervaren als gevolg van het gebruik van anabole steroïden. De Dopingautoriteit fungeert als adviseur. Mede op voorspraak van de Dopingautoriteit is deze 'anabolenpoli' erkend als officieel expertisecentrum door de vereniging Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuizen.

Genetische doping

In 2013 is middels het publiceren van een *review* over het onderwerp genetische doping in het wetenschappelijk tijdschrift *British Journal of Sports Medicine* gerapporteerd over dit deelproject. Vanaf nu zal deze 'doping van de toekomst' niet projectmatig maar continu in de aandacht staan. Bij verschillende presentaties komt het onderwerp terug, en meerdere Nederlandse onderzoeksinstituten hebben belangstelling getoond om mee te werken aan mogelijke detectietechnieken. De Groningse hoogleraar farmaceutische genmodulatie Hidde Haisma is al sinds enkele jaren lid van de WADA Expert Group on Gene Doping.

Internationale werkgroep 'Science'

Met zeven andere (wetenschappelijke) medewerkers, werkzaam bij de nationale anti-dopingorganisaties van Zwitserland, Noorwegen, Groot-Brittannië, Duitsland, de Verenigde Staten en Australië, bestaat er een werkgroep om ervaringen uit te wisselen. In 2013 is ook de Nieuw-Zeelandse collega tot deze groep toegetreden. Eenmaal in de twee maanden vindt er een telefonische vergadering plaats over lopende onderzoeken en specifieke wetenschappelijke dopingkwesties. Het voorzitterschap rouleert per vergadering.

Internationale congressen

Op uitnodiging van de zusterorganisatie United States Anti-Doping Agency (USADA) is in oktober 2013 een bezoek gebracht aan het door hen jaarlijks georganiseerde wetenschappelijk congres. Dit jaar was het congres gericht op de steeds verdergaande introductie van biologische paspoorten binnen de dopingbestrijding. Het was de twaalfde keer dat USADA een wetenschappelijk congres organiseerde en het was de elfde keer dat de Dopingautoriteit uitgenodigd was.

NZVT

Er zijn in 2013 182 product-batch combinaties toegevoegd aan de website. Dit betekende een nieuw record, wat een signaal is dat het Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport (NZVT) nog steeds in een belangrijke markt voorziet voor sporters en hun begeleiders. Het NZVT is opgezet in 2003 en getuige de meerdere positieve dopingcontroles die (nog steeds) achteraf aan zogenoemde 'vervuilde' voedingssupplementen worden gewijd, is een dergelijk testsysteem onverminderd noodzakelijk. In totaal stonden er op 31 december 2013, 434 product-batchcombinaties op de NZVT-website (antidoping.nl/nzvt), verdeeld over 181 producten, 30 producenten en 17 inhoudelijke categorieën.

De Dopingautoriteit fungeert tevens als adviseur bij een vergelijkbaar initiatief van het Britse bedrijf HFL (zie www.informed-sport.com). Met steun van de Europese Unie is bovendien een nieuwe poging gestart om te komen tot internationale afspraken zodat alle topsporters de beschikking hebben over een overzicht van supplementen met de kleinst mogelijke dopingrisico's. Hiervoor is in juni 2013 een symposium belegd in Brussel, waar de Dopingautoriteit de principes van een goed testprogramma heeft gepresenteerd.

Diversen

Er zijn meerdere studenten begeleid en beoordeeld die als onderdeel van hun studie een dopingonderwerp nader hebben uitgediept. Het gaat hierbij met name om gezondheidsgerelateerde en forensische opleidingen.

Er is enkele keren opgetreden als referent voor zogenoemde peer-reviewed wetenschappelijke tijdschriften bij dopinggerelateerde artikelen: tweemaal voor het International Journal of Sports Medicine, eenmaal voor het Journal of Sports Sciences en eenmaal voor het Italiaanse (maar Engelstalige) tijdschrift Annali dell'Istituto Superiore di Sanità.

Bij een tweetal bijeenkomsten, belegd door de directie Geneesmiddelen en Medische Technologie van het ministerie van VWS, is geparticipeerd in discussies over vervalste medische producten. Ook is in een aparte sessie input gegeven over de mogelijkheid om tot een meldpunt te komen voor gezondheidsschade als gevolg van het gebruik van vervalste geneesmiddelen. In deze categorie zijn de dopingproducten altijd prominent aanwezig en een dusdanig meldpunt zou aansluiten op de aanbevelingen van het rapport van de Gezondheidsraad over doping uit 2010.

Naar aanleiding van een externe vraag is er contact geweest met het College voor zorgverzekeringen (CVZ), de uitgever van het medicijnen-naslagwerk het Farmacotherapeutisch Kompas. Daarin stond als algemene bijwerking van testosteron 'penisverlenging' vermeld, terwijl deze bijwerking alleen voorkomt bij pre-puberale jongens en niet bij volwassen mannen. Dit is inmiddels gecorrigeerd door het CVZ.

Hoofdstuk 8 Kennismanagement

Project Doping.nl

Het werk aan de database Anti-Doping Knowledge Center, te raadplegen via de website www.doping.nl kende in 2013 een flinke ontwikkeling.

Het is de bedoeling met deze database een informatiebron te creëren met internationale allure die door experts over de hele wereld zal worden gezien als een bron van goed ontsloten dopinggerelateerde informatie. Ook kan de site dienen als een bron met links naar informatie over de onderwerpen.

Gekozen is om dit via een website te doen: www.doping.nl. De voertaal van de website is Engels.

Er is ingezet op een groot aantal verschillende doelgroepen, die gemeenschappelijk hebben dat ze enige basiskennis hebben over het onderwerp en geïnteresseerd zijn in actuele dopinggerelateerde informatie, zoals:

- NADOs en IF's
- overige internationale organisaties die op het dopinggebied actief zijn (IOC, WADA, Unesco, Raad van Europa, Europese Unie)
- (semi) professionals
- journalisten, juristen, wetenschappers, bestuurders, onderzoekers, sporters
- groepen rondom sporters: coaches, artsen, fysiotherapeuten

Een aantal deelgebieden heeft vooralsnog prioriteit:

1. juridisch (bijvoorbeeld uitspraken CAS, internationale tuchtcolleges, nationale tuchtcolleges, wetgeving en dergelijke);
2. informatie over stoffen;
3. wetenschappelijke informatie (hierbij valt te denken aan de volledige tekst van copyrightvrije literatuur en literatuurverwijzingen naar wetenschappelijke literatuur waarop copyright rust).

Door een extra subsidie bestond de mogelijkheid twee documentalisten aan te stellen met als belangrijkste taak het verzamelen, invoeren en ontsluiten van data.

Dit had tot gevolg dat er een enorme inhaalslag kon worden gemaakt. Meer dan 1500 documenten waren eind 2013 via de website te raadplegen en te doorzoeken.

Door middel van het verfijnen van een zoekactie met behulp van parameters en filters kan specifiek naar de gewenste documenten worden gezocht.

Het grootste deel van de aanwezige documenten betreft momenteel juridische beslissingen. Eerder lag de nadruk op uitspraken van het

internationale sporttribunaal CAS, maar inmiddels is er ook een groot aantal juridische beslissingen opgenomen van de tuchtcommissies van internationale sportfederaties en nationale tuchtorganen.

Hoofdstuk 9 Mens & organisatie

Bestuur

De Dopingautoriteit kent een driehoofdig bestuur, bestaande uit een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De secretaris is benoemd op voordracht van NOC*NSF, terwijl de penningmeester is benoemd op voordracht van het Ministerie van VWS. In 2013 legde Charlotte Insinger haar functie als penningmeester neer, en volgde Paul Depla haar in die functie op. Voor een overzicht van de samenstelling van het bestuur aan het einde van het verslagjaar wordt verwezen naar bijlage 2.

Het bestuur hanteert een bestuursmodel waarbij de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse gang van zaken en ook voor de beleidsvoorbereiding en -uitvoering aan de directeur zijn gedelegeerd. Het bestuur bestuurt met andere woorden 'op hoofdlijnen'.

Raad van Advies

De Dopingautoriteit kent een statutair verankerde Raad van Advies. Ultimo 2013 bestaat de Raad uit zeven personen (waarmee de Raad compleet is), die allen een specifieke belangengroep of een specifiek kennisgebied vertegenwoordigen. De AtletenCommissie heeft er bovendien voor gekozen een vaste vervang(st)er aan te wijzen die in voorkomende gevallen het vaste Raad van Advies-lid namens de AtletenCommissie vervangt. De Raad heeft als taak het gevraagd en ongevraagd adviseren van het bestuur. De Raad komt enkele malen per jaar bijeen. Voor een overzicht van de samenstelling van de Raad van Advies wordt verwezen naar bijlage 2.

Bureaupersoneel

De Dopingautoriteit kent twee afdelingen (Controle en Preventie), een staf van drie personen en een secretariaat van twee personen. De formatie is tijdelijk uitgebreid met drie personen (de *Intelligence Officer* en twee documentalist(en)) ter uitvoering van apart gefinancierde projecten.

Ultimo 2013 omvatte de bureauformatie 18 personen, met een taakomvang van 15,3 FTE. Voor een overzicht wordt verwezen naar bijlage 3.

Doping Controle Officials (DCO's)

Naast het vaste personeelsbestand waren eind 2013 17 parttime Doping Controle Officials (11 mannen en zes vrouwen, zie bijlage 4) actief, aangesteld op basis van zogenaamde minimumuren-contracten.

Kwaliteit

Binnen het anti-dopingbeleid wordt veel waarde gehecht aan het leveren van kwaliteit. Veel dopingorganisaties werken dan ook met kwaliteitssystemen. Dit is met name relevant voor de uitvoering van dopingcontroles: het NDR stelt een ISO-certificaat verplicht om controles te kunnen uitvoeren. Maar ook de andere taken, waaronder het verstrekken van medische dispensaties en het verzorgen van preventie-activiteiten dienen naar onze mening aan ISO-normen te voldoen. De Dopingautoriteit en haar rechtsvoorgangers zijn reeds sinds 1998 ISO-gecertificeerd. In september 2013 verwierf onze organisatie een nieuwe ISO 9001:2008 Certificaat, dat drie jaar geldig is. In mei 2011 werd een Klachtenprocedure vastgesteld en op de website gepubliceerd. Er is in 2013 geen enkele maal van deze procedure gebruikt gemaakt.

Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie)

Eén van de bepalingen uit het dopingreglement betreft de procedure rondom het gebruik van dopinggeduide geneesmiddelen. De Dopingautoriteit heeft ten behoeve van de Nederlandse sportbonden een commissie geïnstalleerd, de Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie), die bestaat uit onafhankelijke artsen. Zie voor de samenstelling bijlage 2.

Bijlage 1

Balans per 31 december 2013

Activa	2013	2012
<i>Vaste activa</i>		
Materiële vaste activa	€ 44.064	€ 58.703
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen	€ 79.055	€ 147.235
Liquide middelen	€ 1.104.633	€ 937.677
	€ 1.183.688	€ 1.084.912
Totaal activa	€ 1.227.752	€ 1.143.615

Passiva

<i>Stichtingsvermogen</i>		
Overige reserves	€ 328.740	€ 283.800
Egalisatiereserve ministerie VWS	€ 0	€ 121.207
Bestemmingsfonds contingentcontroles	€ 258.656	€ 168.698
Bestemmingsreserve	€ 76.750	€ 90.000
	€ 664.146	€ 663.705
<i>Langlopende schulden</i>		
<i>Kortlopende schulden</i>		
Schulden aan leveranciers	€ 141.204	€ 155.181
Belastingen en premies sociale verzekeringen	€ 57.128	€ 54.255
Overige schulden en overlopende passiva	€ 365.274	€ 270.474
	€ 563.606	€ 479.910
Totaal passiva	€ 1.227.752	€ 1.143.615

Staat van baten en lasten over 2013

	2013	2012
Baten	€ 2.870.944	€ 2.482.322
Directe kosten dopingcontroles	€ 1.012.193	€ 951.641
Projectkosten	€ 1.864.084	€ 1.441.552
	€ 2.876.277-	€ 2.393.193-
Lonen en salarissen	€ 694.651	€ 634.514
Sociale lasten	€ 76.523	€ 81.271
Pensioenlasten	€ 59.582	€ 58.635
Afschrijvingen materiële vaste activa	€ 19.772	€ 21.722
Overige personeelskosten	€ 51.025	€ 45.697
Huisvestingskosten	€ 85.542	€ 81.878
Kantoorkosten	€ 130.096	€ 84.990
Autokosten	€ 17.161	€ 15.441
Verkoopkosten	€ 2.380	€ 18.834-
Algemene kosten	€ 194.352	€ 114.630
Doorbelaste personeels- en overheadkosten aan activiteiten/projecten	€ 1.317.814-	€ 1.119.944-
Som der bedrijfslasten	€ 13.250	€ -
Saldo van baten en lasten	€ 18.583-	€ 89.129
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	€ 11.184	€ 15.061
Rentelasten en soortgelijke kosten	€ 743	€ 525
Financiële baten en lasten	€ 10.441	€ 14.536
Resultaat	€ 8.142-	€ 103.665

Bijlage 2

Samenstelling Bestuur, Raad van Advies en GDS-commissie (per 31-12-2013)

Bestuur

Dolf Segaar, voorzitter

Marc Benninga, secretaris (op voordracht van NOC*NSF)

Paul Depla, penningmeester (op voordracht van het Ministerie van VWS)

Raad van Advies

Bert Bouwer (namens de Nederlandse coaches)

Arnold Brons (Vereniging voor Sportgeneeskunde, VSG)

Hinkelien Schreuder (AtletenCommissie NOC*NSF)

Francien Hurman (namens de Nederlandse sporters)

Annemieke Horikx (KNMP)

Saskia Sterk (Rikilt)

Manuela de Jong (KNMG)

Geneesmiddelen Dispensatie Sporter-commissie (GDS-commissie)

Marjon van Eijsden-Besseling

Edwin Goedhart

Leo Heere (voorzitter)

Ed Hendriks (voorzitter)

Jan Hoogsteen

Hans Keizer

Harry Koene

Hans Jurgen Mager

Huib Plemper

Hans Vorsteveld

Bijlage 3

Samenstelling Bureaupersoneel (per 31-12-2013)

Directie / secretariaat

Herman Ram	directeur
Chui Har Lee-Tang	secretaresse
Gerdi van Driel	administrateur

Staf

Olivier de Hon	wetenschappelijk beleidsmedewerker
Steven Teitler	juridisch beleidsmedewerker
Frans Stoele	beleidsmedewerker informatie/documentatie & GDS secretariaat
Tineke Idema	intelligence officer

Afdeling controle

Koen Terlouw	afdelingshoofd
Jeroen Brakels	accountmanager
Fienie Verhagen	senior medewerker dopingcontroles
Jan Kroes	senior medewerker dopingcontroles
Angela Mols	medewerker whereabouts
Yvonne Kwakernaak	medewerker dopingcontroles

Afdeling preventie

Bart Coumans	afdelingshoofd
Erik Duiven	voorlichter topsport
Hans Wassink	voorlichter breedtesport

Anti-Doping Knowledge Center

Rien Tuk	documentalist
René Weerts	documentalist

Bijlage 4

Overzicht Dopingcontroleofficials (actief per 31-12-2013)

Ton Bieber
Ellen van de Bunt
Dick Doornik
Sally Fischer
Jan Kroes
Karin Lindhout
Gonnie Monsieurs
Victor Niemeijer
Geeta Ramdajal
Hans Scholtz
Cees Smid
Jaap Stomphorst
Fienie Verhagen
Ton Verhagen
Alex Vermeulen
Gerrit Vooren
Ton Zasada

Bijlage 5

Overzicht wetenschappelijke publicaties en presentaties

Artikelen

Stoele F & JJ Mager. Wat zijn de praktische regels voor gebruik van longmedicatie in relatie tot de dopingwetgeving? Spreekuur Longziekten, 4(4): 4-5, 2013.

De Hon O & B Coumans. Doping in de huisartsenpraktijk. Huisarts & Wetenschap, 56(6): 286-9, 2013.

Van der Gronde T, de Hon O, Haisma HJ & T Pieters. Gene doping: an overview and current implications for athletes. Br J Sports Med, 47(11): 670-8, 2013.

Pieters T & O de Hon. Sneller, hoger, sterker - Kennis over oude en nieuwe dopingmiddelen. Ned Tijdschr Geneesk, 157(28), A6450: 1-5, 2013.

Valkenburg D, de Hon O & I van Hilvoorde. Doping control, providing whereabouts and the importance of privacy for elite athletes. Int J Drug Policy, 27 december 2013. DOI: 10.1016/j.drugpo.2013.12.013. [Epub ahead of print].

Stubbe JH, Chorus AM, Frank LE, de Hon O & PG van der Heijden. Prevalence of use of performance enhancing drugs by fitness centre members. Drug Test Anal, 9 september 2013. DOI: 10.1002/dta.1525. [Epub ahead of print].

Boekbijdragen

De Hon O & H Ram. Dopingautoriteit. In: Jaarboek Sportgeneeskunde 2012, Van Beek P, C Kanne, M Kessel & N Eyssen eds., Arko Sports Media, Nieuwegein, 2013, blz. 54-6.

De Hon O & BM Pluim. Contra-indicatie 100 – Sportbeoefening; doping. In: Commentaren Medicatiebewaking 2013/2014. Stichting Health Base, Houten, blz. 1066-78, 2013.

De Hon O. U heeft waarschijnlijk ook patiënten die doping gebruiken! In: Ontwikkelingen in de Geneeskunde 2013, Bindels PJE, A Brinks, AJ Van der Lelij, LW Van der Meer & AD de Vries eds., Erasmus MC & Het Congresbureau, Rotterdam, blz. 91-6.

Mondelinge presentaties

- 'Sport & Doping', Kenniscafé discussieavond, Almere 24 januari.
- 'The Lance Armstrong Case', Asser Instituut, Den Haag 6 februari 2013.
- 'Handhaving dopingregels: hoe houdt de Dopingautoriteit toezicht op de sporters?', De Nederlandsche Bank, Amsterdam 20 februari 2013.
- 'Antidopingbeleid voor artsen', 'Voedingssupplementen & doping' & 'Epidemiologie van dopinggebruik', Stichting Opleidingen in de Sportgezondheidszorg, Bilthoven 4 maart 2013.
- 'Sport is te mooi voor doping', Keuzevak Hogeschool Rotterdam, Rotterdam 5 maart & 10 december 2013.
- 'Rules and Reality: Doping rules as part of society', Rotterdam Law School, Rotterdam 7 maart 2013.
- 'Doping', BètaBreak discussielunch op de natuurwetenschappelijke faculteit (FNWI) van de Universiteit van Amsterdam, Amsterdam 20 maart.
- 'Supplements & Doping - An Anti-Doping Perspective', EU Round Table, Brussel 5 juni 2013.
- 'Topsport en doping', Masterclass Topsportartsen, Arnhem 6 september 2013.
- 'Unity in diversity: challenges in governing a world-wide anti-doping fight', MESGO, Mainz 25 september 2013.
- 'Talents only', International Education Meeting, Amsterdam 11 oktober 2013.
- 'Diversifying, targeting, investigating and cooperating: the road ahead', Play the Game, Aarhus 28 oktober 2013.
- 'Harmony in Diversity: challenges in governing a world-wide anti-doping fight', Play the Game, Aarhus 29 oktober 2013.
- 'Doping in de (huisarts)praktijk', Nascholing Ontwikkelingen in de Geneeskunde, Rotterdam 1 november 2013.
- 'Een nuchtere kijk op doping', Sociëteit Olympisch Stadion, Amsterdam 11 november 2013.
- 'Sport is te mooi voor doping', Van Gils Symposium voor co-assistenten, Zwolle 15 november 2013.
- 'Sport is te mooi voor doping', Faculteit Bewegingswetenschappen Vrije Universiteit, Amsterdam 20 november 2013.
- 'De rol van de Dopingautoriteit in tuchtzaken', Instituut Sportrechtspraak, Amsterdam 21 november 2013.

Bijlage 6

Afkortingen

ADAMS	Anti-Doping Administration and Management System
ANP	Algemeen Nederlands Persbureau
BVO	Betaald VoetbalOrganisatie
CAS	Court of Arbitration for Sport
CIOS	Centraal Instituut Opleiding Sportleiders
DCO	Dopingcontroleofficial
DIL	Doping InfoLijn
EFAA	European Fitness and Aerobic Association
EHFA	European Health and Fitness Association
EK	Europese Kampioenschappen
EPO	Erytropoëtine
EYOF	European Youth Olympic Festival
GDS	Geneesmiddelen Dispensatie Sporter
HP	High Potential
IADA	International Anti-Doping Arrangement

IF	Internationale Federatie
iNADO	Institute for National Anti-Doping Organizations
IRMS	IsotopenRatio MassaSpectometrie
ISL	International Standard for Laboratories
ISO	International Organization for Standardization
ISR	Instituut SportRechtspraak
IST	International Standard for Testing
ISTUE	International Standard for Therapeutic Use Exemptions
ISU	International Skating Union
IT	Internationaal Talent
JBN	Judo Bond Nederland
KNBSB	Koninklijke Nederlandse Baseball en Softball Bond
KNLTB	Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond
KNMG	Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Geneeskunde
KNMP	Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie
KNMV	Koninklijke Nederlandse MotorrijdersVereniging
KNRB	Koninklijke Nederlandse RoeiBond
KNSB	Koninklijke Nederlandse SchaatsenrijdersBond

KNVB	Koninklijke Nederlandse VoetbalBond
KNWU	Koninklijke Nederlandse WielrenUnie
KNZB	Koninklijke Nederlandse ZwemBond
LOOT	Landelijk Overleg Onderwijs en Topsport
NADO	Nationale Anti-Doping Organisatie
NBB	Nederlandse BasketballBond
NDR	Nationaal DopingReglement
NGS	Nederlands Genootschap voor Sportmassage
NK	Nederlands Kampioenschap
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
NPN	Natuur en gezondheidsProducten Nederland
NT	Nationaal Talent
NTP	Nationale Testing Pool
NTTB	Nederlandse TafeltennisBond
NVWA	Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit
NZVT	Nederlands Zekerheidssysteem Voedingssupplementen Topsport
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
ROC	Regionaal OpleidingsCentrum
SADA	Surinaamse Anti-Doping Autoriteit

SMI	SportMedische Instelling
T/E	Testosteron/Epitestosteron
USADA	United States Anti-Doping Agency
VSG	Vereniging voor Sportgeneeskunde
VWS	Ministerie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WADA	World Anti-Doping Agency
WADC	World Anti-Doping Code
WK	Wereldkampioenschappen